

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
20 жылғы «» _____
№ ____ бұйрығына -қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуір
№ 115 бұйрығына -қосымша

Зиятының орташа түрде бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем» пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Зиятының орташа түрде бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем» пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Зиятының орташа түрде бұзылыстары бар мектеп оқушыларын оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, қоғамға қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды меңгеру білім алушылардың күнделікті типтік жағдайларда көмекке мұқтаждығын азайтуға көмектеседі. Академиялық білімді қалыптастыру аясында білім алушылардың мүмкіндіктер қоры аз, себебі танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтары байқалады.

3. Бағдарламаның мақсаты білім алушыларда жақын қоршаған ортаның объектілері мен құбылыстары туралы түсініктерін қалыптастыру, білім алушыларды оқыту мен алғашқы әлеуметтендірудің түзете-дамыту функциясын жүзеге асыру болып табылады.

4. Бағдарламаның оқу мақсаттары:

1) өзі және қоршаған әлем туралы түсініктерін қалыптастыру;
2) адам өміріне қажетті тұрмыстық заттар туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру;

3) әлеуметтік дағдылар мен құзыреттерді, микроәлеуметтік орта туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру;

4) дербестікті дамыту, оқушылардың белсенділігін қолдау.

5. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері :

1) айналадағы адамдардың, өсімдіктердің, жануарлардың, табиғат құбылыстарының алуан түрлілігіне қызығушылықты ояту;

- 2) танымдық белсенділікті, негізгі психикалық функцияларды (қабылдау, есте сақтау, зейін, ойлау, мінез-құлық пен белсенділікті реттеу) дамыту;
- 3) сөйлеу тілі және қарым-қатынастың басқа түрлері арқылы айналадағылармен қарым-қатынас жасау қабілетін қалыптастыру, оқушылардың сөздік қорын молайту;
- 4) табиғи, әлеуметтік және технологиялық ортада қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

- 1) ұжымдық оқыту жағдайындағы оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігін;
- 2) фронтальды жұмыста қолданылатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз реакциясын;
- 3) сөйлеудің коммуникативтік, реттеуші, жоспарлау функцияларының өрескел дамымауы;
- 4) қырық бес минут ішінде бір оқу пәнінің мазмұнына назар аудару және өз белсенділігін қамтамасыз ету үшін кіші жастағы оқушылардың шағын ресурсын;
- 5) қалыптастырып жатқан дағдыларды машықтандырудың қиындықтарын.

7. Бастауыш сыныптарда педагогикалық іс-шаралар ересектермен және балалармен әрекеттесуды, ынтымақтастықты орнатуды қамтитын дағдалардың қажетті алғышарттары мен меңгеру амалдарын қалыптастыруға бағытталған.

8. Зиятының орташа түрде бұзылыстары бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеу үрдісін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаларына негізделеді.

9. Педагогтер оқушылардың өзіндік ерекшеліктеріне қарай, өзіндік қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, оқушылардың дағдыларды дамыту мен меңгерудегі минималды жетістіктерін тіркейді. Кез келген прогресс оқудың оң нәтижесі ретінде қарастырылады.

10. Педагогтер осы Бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен тұлғалық және білім алуудағы жеке жетістіктерін бағалау нәтижелерін ескере отырып, әдістерді, нысандарды, оқу-әдістемелік құралдарды дербес таңдайды.

11. Оқу-тәрбиелеу үрдісі оқудың барлық кезеңінде пәндік іс-әрекет негізінде құрылады. Оқушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыратын пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер сақталады:

- 1) дағдылар мен біліктіліктерді қалыптастыруды сол дағдылар қолданылатын жағдайға барынша жақын жағдаятында жүзеге асыру, бұл

білім мен дағдыны жаңа жағдаятына көшірудегі елеулі қиындықтарға байланысты;

2) сабақты ұйымдастыруға арналған бөлмелерді жабдықтау нақты өмірлік жағдайларды бейнелеуі керек;

3) оқушылардың мүмкіндіктерінің өзгеруіне сәйкес пәндік ортаны өзгерту (күрдендіру, кеңейту).

12. Әрбір сабақтың мазмұны оқушыға іс-әрекеттің әр түрлерін (пәндік, ойын, сөйлеу, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас) пайдалана отырып, түрлі анализаторларға негізделіп жақын әлеуметтік және пәндік ортаның ерекшеліктерін, өз қабілетін тануына ықпал етеді. Мұғалімдер бір сабақта әртүрлі пәндердің мазмұнын интеграциялау арқылы біріктіреді.

13. Білім берудің интеграцияланған сипаты мектептегі оқудың алғашқы 2-4 жылында пәндік емес білім беру арқылы жүзеге асырылады, кейін ол пәндік оқытуға кезең-кезеңімен ауысады. Оқушылардың пәндік емес оқыту кезінде мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін өтпелі тақырыптық жоспарлау қолданылады.

14. Бағдарлама оқу жылының әр аптасы үшін өтпелі ортақ тақырыпты анықтайды. Тақырыптарды және олардың реттілігін анықтау кезінде «Мен баламын» концентрінен (оқушының өзі туралы түсініктерін қалыптастыру, өзіне деген оң көзқарасын қалыптастыру) «Бала және оның әлемі» концентріне (жақын ортасы жайлы: оның отбасы, үйі, ойыншықтары, мектебі, сыныбы, сыныптастары туралы түсінік қалыптастыру) және одан әрі «Бала және үлкен әлем» концентріне (өсімдіктер, жануарлар әлемі, табиғат құбылыстары) өту қағидасы қолданылған.

15. Қайталауды және бірте-бірте кеңейтуді, оқытылатын ұғымдарды, лексиканы, фразеологизмдерді, практикалық жаттығуларды күрделендіріп отыруды көздейтін концентрлік қағидасына сәйкес өтпелі тақырыптар әр сыныпта ортақ тақырып ретінде қайталаынады. Мектептің педагогикалық кеңесі аймақтық ерекшеліктерді және оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, пәнге және ортақ тақырыптардың ретіне өзгерістер енгізе алады.

16. Білім алушыларда ойлаудың, қарым-қатынастың, сөйлеу тілінің (оның жоқтығына дейін) дамуында спецификалық проблемалары бар. Бұл проблемаларды компенциялау әрбір жеке жағдайда педагогикалық құралдар арқылы жүзеге асады. Сөйлеуді түсінуді дамыту, вербальды және баламалы қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, оқушылардың бейнелеу-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жүйелі жұмыстар бірізділікпен жүргізіледі. Мұғалімнің сөйлеуі, өзінің және балалардың іс-әрекетін сөйлеумен сүйемелдеуі мөлшерлі және оқушыларға түсінікті болуы керек.

17. Оқыту үрдісі тек мазмұнды ғана емес, ұйымдастыру формаларын да қатаң реттеуді қарастырмайды. Академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған сабақты дәстүрлі түрде өткізудің тиімділігі төмен.

18. Сабақты ұйымдастырған кезде әр оқушыға қажеттілік туындаған сәтте іс-әрекет түрін өзгертуге немесе демалуға болатындай мүмкіндікті қарастырады.

Жеке жұмысты орындау, жеке қарқынмен жұмыс жасау, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін жағдайлар жасалады.

19. Оқушыларға сабақ барысында сыныпта еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде отырып, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп орындауға, сыныптастарының жұмысын бақылауға мүмкіндік беріледі.

20. Арнайы педагогика қағидаларына сәйкес құрылған педагогикалық іс-шаралар оқушылардың өзіндік белсенділігін, олардың бастамашылдығы мен дербестігін дамытуға бағытталған. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған пәндік дамытушылық ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен ұштастыра пайдалану ұсынылады.

21. Бағдарламаны игеру барысында білім алушылардың белсенділігі мен дербестігі қалыптасатын қызметтің негізгі түрлері:

1) қоғамдық өмірдің құбылыстарын, жанды және жансыз табиғатын бақылау;

2) пәндік-практикалық қызмет;

3) ойын әрекеттері және ойын іс-әрекеті;

4) әлеуметтік-тұрмыстық іс-әрекет;

5) білім алушылармен және жақын ортаның ересектерімен қарым-қатынас;

6) оқу қызметі (оқушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес).

22. «Айналадағы әлем» пәні бойынша сабақтарда оқытудың негізгі әдістері: мұғалімнің әрекет әдісін көрсетуі, көрсету және үлгі бойынша жаттығулар, ұйымдастырылмаған және арнайы ұйымдастырылған бақылаулар, оқушылардың өмірлік тәжірибесін кеңейтуге, нақтылауға ықпал ететін ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану.

23. Практикалық дағдыларды қалыптастыру үшін мыналарды пайдалану керек:

1) бала мен ересек адамның бірлескен әрекеттері, еліктеу әрекеттері;

2) оқытушының жетекшілігімен объектілерді қарау;

3) табиғат құбылыстарын, қоршаған дүние объектілерін, тірі объектілерді серуендер мен экскурсиялар кезінде бақылаулар;

4) заттардың, объектілердің олардың сәйкес бейнелерімен үйлестіру, одан кейін оларды атау немесе ыммен көрсету;

5) заттарды, иллюстрацияларды дербес атау және/немесе педагогтың ауызша нұсқауы бойынша көрсету;

6) заттармен ойын жағдайында пайдалану, оларды функционалдық маңызына сәйкес қолдану, заттардың, объектілердің қасиеттері мен сапаларын практикалық әрекет арқылы тану.

24. Бағдарламаның мазмұны ұсыныс түрінде берілген. Педагог оқушылардың жеке қабілеттері мен қажеттіліктерін ескере отырып, кез келген өзгерістер енгізуге құқылы. Дағдылардың ойдағыдай нәтижелі қалыптасатын жағдайында, зиятының жеңіл түрінде бұзылыстары бар білім

алушыларға арналған «Айналадағы әлем» пәні бойынша Бағдарламаның оқу материалын пайдалануға болады.

25. Бағдарлама мазмұны білім алушының жеке оқу бағдарламаларын дайындаудың негізі болып табылады, жеке бағдарламалар оқушылардың қол жеткізген мақсаттарын ескере отырып, жарты жылда бір рет қайта қаралады. Жеке оқу бағдарламасы арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде құрастырылады.

26. Оқу жетістіктерін баллдық бағалау қолданылмайды. Мектеп оқушыларының жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау қолданылады.

3 - тарау. «Айналадағы әлем» оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. «Айналадағы әлем» оқу пәнінің мазмұны

27.. «Айналадағы әлем» оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 1-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 66 сағат;
- 2) 2-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;
- 3) 3-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
- 4) 4-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі «Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

28. «Айналадағы әлем» оқу пәнінің негізгі мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды :

- 1) «Мен және қоғам»;
- 2) «Табиғат»;
- 3) «Менің Отаным – Қазақстан».

29. «Мен және қоғам» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мен және менің отбасым, достарым;
- 2) менің үйім;
- 3) мектеп.

30. «Табиғат» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) табиғаттағы маусымдық өзгерістер;
- 2) өсімдіктер;
- 3) жануарлар.

31. «Менің Отаным – Қазақстан» бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

- 1) менің қалам, ауылым;
- 2) көлік. Жол ережелері;
- 3) халыққа қызмет көрсету аясы.

32. «Айналадағы әлем» оқу пәнінің 1-сыныпқа арналған базалық мазмұны:

1) мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым: өз есімін айту, отбасы мүшелерінің есімдерін атау. Отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау. Отбасылық альбомын құрастыру. Сыныптастарын есімдері бойынша тану. Менің үйім: ас үйге, жатын бөлмеге, қонақ бөлмеге (үстел, орындықтар, диван, кереует, шкаф) арналған бөлмелер мен жиһаздардың тағайындалуы. Ойыншықтарды атау. Мектеп: ересек адамның көмегімен мектеп аумағындағы бөлмелерде (дәліз, сынып, асхана, дәретхана, жатын бөлме, спорт залы) бағдарлау. Сыныптар мен бөлмелердің есіктерін ақырын ашу-жабу, орындықтың шусыз қозғалту. Сыныпта өзінің жұмыс орнын тану, оқу құралдарына, дидактикалық материалдарға ұқыптылықпен қарау. Мектеп қоңырауының мағынасын түсіну. Мектепте, сыныпта өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекеттерді көрсетпеу. Мұғалімдерге, сыныптастарына, мектеп жұмысына деген жағымды эмоционалды қатынас. Сабақта және сабақтан кейін сыныптастармен, мұғалімдермен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік қолайлы тәсілдерін пайдалану. Ойыншықтар мен оқу заттарды ажырату;

2) табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: жыл мезгілдерінің ауысуын, ауа райы жағдайын бақылау (жылы, суық, аяз, күн, жел, жаңбыр, қар). Табиғаттағы өзгерістерді бақылау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің қурап қалуы, ағаштардың қысқы тыныштық кезеңі, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, гүлдердің құлпырап ашылуы. Жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану. Жыл мезгілдеріне байланысты киімді зерттеу. Жыл мезгіліне сәйкес таза ауадағы ойындар. Мектеп ауласына экскурсия. Өсімдіктер: көкөністер мен жемістерді түсіне, пішініне, дәміне қарай ажырату (мысалы, сәбіз, алма). Бақшадағы, жылыжайдағы және бақшадағы бақылаулар. Жануарлар: үй жануарларының (мысық), жабайы жануарлардың (қоян), құстардың (тауықтың), жабайы құстардың (торғай), жәндіктердің (қоңыз), аквариум балықтарының сыртқы түрін, әдеттерін зерттеу. Жануарлар мен құстардың қозғалып жүруін, қоректенуін бақылау;

3) менің Отаным – Қазақстан. Менің қалам, ауылым: әнұранды тыңдау, әнұран орындалғанда оқушының өзін-өзі ұстауы, Қазақстан туына зерделеп қарау. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Жақын ортаның негізгі объектілері. Көлік (автобус). Қалада жаяу жүру ережелерін меңгеру. Бағдаршамның сигналдарын тану. Қоғамдық көлікті қолдану ережелері. Экскурсиялар. Халыққа қызмет көрсету секторы: дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға ересек адаммен бару. Тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық қызметкерлер арасындағы әрекеттесу үрдісін бақылау. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айғайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекеттерді көрсетпеу; қоршаған ортаға қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу, өзгелердің заттарын алмау.

33. «Айналадағы әлем» оқу пәнінің 2-сыныпқа арналған базалық мазмұны:

1) мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым: өз есімін атау, отбасы мүшелерінің (ана, әке, әже, ата) есімдерін атау. Отбасылық альбомды зерделеп қарау (отбасындағы мерекелер – отбасы мүшелерінің туған күндері, Жаңа жыл). Отбасы мүшелерін фотосуреттерінен тану, атау. Сыныптастарының есімдерін атау. Менің үйім: өз үйін, жақын айналадағы заттарды тану. Ас үйге, жатын бөлмеге, қонақ бөлмеге арналған бөлмелер мен жиһаздардың (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) функционалды маңызын біліп айту. Отбасында қолынан келетін шаруашылық міндеттерін орындау. Мектеп: мектеп аумағындағы бөлмелерде (дәліз, сынып, асхана, дәретхана, жатын бөлме, спорт залы) ересек адамның көмегімен, өз бетінше бағдарлау. Сыныптар мен бөлмелердің есіктерін ақырын ашу-жабу, орындықтың шусыз қозғалту. Саныпта өзінің жұмыс орнын тану, оқу құрал-жабдықтарына, заттарға, дидактикалық материалдарға ұқыптылықпен қарау. Өз портфелін және оқу заттарын тану (қарындаш қорабы, дәптер). Мұғалімнің көмегімен сабаққа қажетті заттарды портфельден алып шығару, мұғалімнің көмегімен сабақтан кейін заттарды портфельге қайта салу. Мектеп портфелін, қарындаш қорабын, фломастер салынған қорапты, қаламсауытты ашу және жабу. Қораптан фломастер, қарындаштарды ақырын шығарып, орнына қайтару. Мектеп қоңырауының мағынасын түсіну. Мектепте, сыныпта өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекеттерді көрсетпеу; қоршаған заттық және табиғи ортаға қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау. Мұғалімдерге, сыныптастарына, мектеп жұмысына деген жағымды эмоционалы оң көзқарасын білдіру. Сабақта және сабақтан кейін сыныптастармен, мұғалімдермен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік қолайлы тәсілдерін пайдалану;

2) табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: ауа райы жағдайын бақылау (жылы, суық, аяз, күн, жел, жаңбыр, қар). Кешегі мен бүгінгі ауа райын салыстыру, ауа райын, күз айларындағы табиғаттың өзгеруін (қатты суыт, жаңбырлы күндер). Мұғалімнің күз айларын атауы. Күз айларында өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: жапырақ түсінің өзгеруі, жапырақтың түсуі, құстардың кетуі. Жылдың әр мезгіліндегі табиғаттағы өзгерістерді бақылау. Көктем айларында табиғатта болатын өзгерістерді бақылау (ауа райының жылынуы, мұз айдыны, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы). Жыл мезгіліне сай киім. Жыл мезгіліне сәйкес таза ауадағы ойындар. Мектеп ауласына экскурсия. Өсімдіктер: көкөністерді түсі, пішіні, өлшемі, дәмі, иісі (сәбіз, қияр) бойынша салыстыру және ажырату. Жемістерді түсі, пішіні, көлемі, дәмі, иісі (алма, алмұрт) бойынша салыстыру және ажырату. Бақшадағы, жылыжайдағы және жеміс бағындағы бақылаулар. Көкөністер мен жемістерді салыстыру. Көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша жіктеу, жалпылау сөздерді қолдану. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау (суару). Жидектер (таңқурай). Жидектер қосылған тағамдар. Жануарлар: үй жануарларының (мысық, ит) сыртқы түрін, негізгі дене мүшелерін, әдеттерін зерттеу. Үй

жануарларына күтім жасау. Жабайы жануарлардың (қоян, түлкі) сыртқы түрін, негізгі мүшелерін, әдет-ғұрпын, қоректенетін жерін, мекендеу ортасын зерттеу. Үй құстарының (тауық, үйрек), жергілікті жабайы құстардың (мысалы, көгершін, торғай) сыртқы түрін, денесінің негізгі бөліктерін, қоректенуін зерттеу. Жәндіктердің (қоңыз, көбелек), өзен балықтарының сыртқы түрі мен қозғалу әдістерін зерттеу;

3) менің Отаным – Қазақстан. Менің қалам, ауылым: Әнұранды тыңдау, әнұран орындалған кездегі оқушының дұрыс тұрысын сақтау. Қазақстанның туын тану. Домбыраны қарап зерттеу, домбыра үнін тыңдау. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Көлік: бағдаршамда жол ережесін сақтау, зебра арқылы өту. Автокөліктердің, автобустардың қозғалысын бақылау. Қоғамдық көлікте жүріс-тұрыс ережелерін сақтау. Экскурсиялар. Халыққа қызмет көрсету секторынан: дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға ересек адаммен бару. Тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық қызметкерлер арасындағы қарым-қатынасын бақылау. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айғайламау, жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттерді көрсетпеу; қоршаған объективті ортаға қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу. Сатушымен, дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерлерімен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік жағымды тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет айту, көмектесу. Қоғамдық орындарда есіктерді шусыз ашу-жабу. Қоғамдық орында қоршаған орта объектілеріне ұқыптылықпен қарау.

34. 3-сыныпқа арналған «Айналадағы әлем» пәнінің негізгі мазмұны:

1) Мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым: өз есімін, тегім (фамилиясын), отбасы мүшелерінің есімдерін атау. Отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау. Отбасылық альбомға шолу жасау (отбасындағы мерекелер, отбасы мүшелерінің туған күндері, Жаңа жыл). Отбасы мүшелерінің суреттерін тану, атау. Сыныптастарының есімдерін атау. Менің үйім: өз үйім, айналадағы заттарды тану, олардың мақсатын атау. Пәтерді, үйді тазалауға көмектесу. Ас үй, жатын бөлме, қонақ бөлмесін танып, оларды атау, жиһаздарын (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) тағайындалу маңызын білу және айту. Мектеп: мектеп ғимаратында еркін жүріп өз сыныбына, дәретханаға, асханаға, дәрігерлік кабинетке, жатын бөлмеге, спортзалға жол тауып бару. Сыныптағы мұғалім үстелін, оқушылардың жұмыс үстелін, оқулықтар мен дидактикалық материалдарға арналған шкафты, тақтаны атаулары бойынша тану. Сыныптар мен бөлмелердің есіктерін шусыз ашу-жабу, орындықтың ақырын қозғалту. Сыныпта өз жұмыс орнын тану, жұмыс орнын ретке келтіру. Оқу заттарына, дидактикалық материалдарға ұқыптылықпен қарау. Өз мектеп портфельін және оқу заттарын тану (қарындаш қорап, дәптер). Портфельден сабаққа қажетті заттарды мұқият шығару: мұғалімнің көмегімен, өз бетінше. Сабақтан кейін оқу заттарын портфельге ақырындап қайта салу: оқытушының көмегімен, өз

бетінше. Портфельді, қарындаштар, фломастер салынған қорапты, қаламсауытты ашу және жабу. Қораптан фломастер, қарындаштарды ақырын шығарып, орнына қайтару. Проблемалық жағдайда мұғалімнен, сыныптастарынан көмек сұрау, көмекке ризашылық білдіру; сыныптасына көмектескісі келетінін көрсету. Басқа оқушыларға кедергі келтірмей, солармен қатар жұмыс жасау.

2) табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: табиғаттың күзгі өзгерістерін бақылау (ауа райының салқындауы, жаңбырлы ауа райы, салқын жел, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуды). Жылы климатқа ұшып бара жатқан құстарды көру. Қыс мезгіліндегі табиғаттағы өзгерістерді бақылау (ауа райының суығы, аяз, қар, мұз, мұзтайғақ). Көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (ауа райының жылуы, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жаруы, даланың гүлденуі). Күнделікті ауа-райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шығуы, қар, жаңбыр). Жыл мезгіліне сай киім таңдау. Жыл мезгіліне сәйкес таза ауадағы ойындар. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Өсімдіктер: көкөністерді (сәбіз, қияр, қырыққабат) және жемістерді (алма, алмұрт, банан) түсіне, пішініне, иісіне қарай ажырату. Бақшадағы, жылыжайдағы және жеміс бағындағы бақылаулар. Жидектерді түсі, пішіні, көлемі, дәмі, иісі бойынша ажырату (мысалы, таңқурай, қарақат). Жергілікті ағаштардың (мысалы, қайың) және гүлдердің (мысалы, түймедақ) сыртқы түрін зерттеу. Үй өсімдіктерге күтім жасау (түпқоймаларын жуу). Экскурсиялар. Жануарлар: үй жануарларының (мысық, ит, сиыр) сыртқы түрін, негізгі дене мүшелерін, әдеттерін, қоректенуін зерттеу. Үй жануарларына күтім жасау. Жабайы жануарлардың (қоян, түлкі, аю) сыртқы түрін, денесінің негізгі бөліктерін, әдеттерін, қылықтарын, қоректенуін, өмір салтын зерттеу. Үй құстарының (тауық, әтеш, қаз) және жергілікті құстардың (мысалы, торғай, көгершін) сыртқы түрін, денесінің негізгі бөліктерін, өмір салтын, күтімін зерттеу. Жәндіктердің (қоңыз, көбелек, шыбын) және балықтардың сыртқы түрін, дене мүшелерін (басы, денесі, құйрығы), қозғалу тәсілін бақылау;

3) менің Отаным – Қазақстан. Менің қалам, ауылым: Әнұранды тыңдау, әнұран орындалған кездегі оқушының тұрыс ұстанымдарын сақтау. Қазақстанның туын тану. Домбыраны, домбыраның үнін тану. Білім алушының тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін аралау (өзен, көл, таулар). Қала, ауыл бойынша экскурсиялар; мектептен үйге дейінгі жол. Көлік: бағдаршам сигналы бойынша жол ережесін сақтап жүру. «Зебра» өтпе жолын пайдалану. Автокөліктердің, автобустардың, пойыздардың қозғалысын бақылау. Жол ережесін сақтамаудың қауіптілігін түсіну. Қоғамдық көлікте жүріс-тұрыс ережелерін сақтау. Мектеп пен үйге баратын жолды білу. Экскурсиялар. Халыққа қызмет көрсету секторы: дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға ересек адаммен бару. Тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін бақылау, сатып алушы мен сатушы, дәріхана, пошта қызметкері, медициналық қызметкерлер арасындағы қарым-қатынас. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау:

айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамау, қоршаған ортаға зиян келтіретін әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу. Сатушымен, дәрігермен, дәріхана мен пошта қызметкерімен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік жағымды тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет айту, көмектесу. Қоғамдық орындарда есіктерді ақырын, шусыз ашу-жабу. Өзіне-өзі қызмет көрсетуді талап ететін азық-түлік дүкенінде ересек адаммен бірге заттарды таңдау. Өнімдерді кассаға апару үшін себеттер, арбаларды пайдалану. Таңдалған бұйымдарды себетке, қоларбаға дұрыс орналастыру. Дүкенде ересек адаммен бірге қоларбаны жылжыту. Таңдалған өнімді кассирдің, сатушының алдындағы үстелге дұрыс қою. «Дүкен» рөлдік ойыны. Қоғамдық орында қоршаған орта объектілеріне ұқыптылықпен қарау.

35. 4-сыныпқа арналған «Айналадағы әлем» пәнінің негізгі мазмұны:

1) Мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым: өз аты-жөнін, тегін, отбасы мүшелерінің есімдерін атау. Отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау. Отбасылық альбомға шолу жасау (отбасындағы мерекелер, отбасы мүшелерінің туған күндері, Жаңа жыл). Отбасы мүшелерінің суреттерін тану, атау. Сыныптастарының есімдерін атау. Менің үйім: мектепке баратын жолды білу. Отбасындағы тәртіп ережелерін орындау. Шаруашылық міндеттерін, отбасындағы қолынан келетін тапсырмаларды орындау. Ас үйге, жатын бөлмеге, қонақ бөлмеге арналған бөлмелер мен олардың жиһаздарын (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) атау, тағайындау мақсаттарын айту. Мектеп: мектеп ғимаратында еркін жүру: өз сыныбына, дәретханаға, асханаға, дәрігерлік кабинетке, спортзалға өз бетінше бару. Сыныптағы мұғалім үстелін, оқушылардың жұмыс үстелін, оқулықтар мен дидактикалық материалдарға арналған шкафты, тақтаны атауы бойынша тану. Сыныптар мен бөлмелердің есіктерін шусыз ашу-жабу, орындықтың ақырын, абайлап қозғалту. Сыныпта жұмыс орнын тану, жұмыс орнын ретке келтіру. Жұмыс үстелінің бетін, терезе алдын, тақтаны дымқыл шүберекпен сүрту. Сыныптағы едендегі қоқыстарды жинау үшін еден щеткасын, сыпырғышты, қалақты пайдалану. Оқу заттарына, құралдарына, дидактикалық материалдарға ұқыптылықпен қарау. Дидактикалық материалдар мен оқу құралдарын қолданылғаннан кейін оларды шкафтағы орындарына қою. Өз мектеп портфелін және оқу заттарын тану (қарындаш қорап, дәптер). Мұғалімнің көмегімен сабаққа қажетті заттарды портфельден шығарып алу. Сабақтан кейін оқу заттарын портфеліне рет-ретімен қайта салу. Портфельді, қарындаштар, фломастер салынған қорапты, қаламсауытты ашу және жабу. Қораптан фломастер, қарындаштарды ақырын шығарып, орнына қайтару. Проблемалық жағдайда мұғалімнен, сыныптастарынан көмек сұрау. Көмек үшін рахмет айту. Сыныптасқа көмектесуге, бірлесіп жұмыс жасауға ұмтылу, өтініш білдірту. Басқа оқушыларға кедергі келтірмей, қатар жұмыс істеу;

2) табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: ауа райын күнделікті бақылау, табиғаттағы күзгі өзгерістер (күзде өсімдіктер мен жануарлар). Күзге арналған киім таңдау. Балалардың күзгі ойындары. Бақшада, бақта күзгі

жұмыстарды орындау. Табиғаттағы қысқы өзгерістерді бақылау (қыста өсімдіктер мен жануарлар). Қыс мезгіліне киім таңдау. Балаларға арналған қысқы ойындар. Мұздың қасиеттерін бақылау. Табиғаттағы көктемгі өзгерістерді бақылау (көктемдегі өсімдіктер мен жануарлар). Көктемге арналған киім таңдау. Балалардың көктемгі ойындары. Бақшада, бақта көктемгі жұмыстарды орындау. Жазда табиғаттағы өзгерістерді бақылау (жазда өсімдіктер мен жануарлар). Жазғы киімдерді таңдау. Балаларға арналған жазғы ойындар. Жазғы егін жинау. Күнделікті ауа-райын бақылау. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Табиғи материалдар жинағы. Табиғи материалдардан қолөнер бұйымдарын, аппликация жасау. Өсімдіктер: көкөністер мен жемістерді сыртқы түріне, түсіне, пішініне, иісіне, дәміне қарай ажырату. Бақшадағы, жылыжайдағы және бақтағы бақылаулар. Көрнекі үлгі бойынша көкөністер мен жемістерді топтастыру. Жидектердің сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі бойынша ажырату. Жергілікті ағаштарды, бұталарды бақылау және атау. Ағаштар мен бұталарды ажырату. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау. Жануарлар: үй жануарларының сыртқы түрін, мінез-құлқын, қоректенуін, пайдасын, үй жануарларына күтім жасау жолдарын зерттеу. Үй жануарларына ат қою. Жабайы жануарлардың (қоян, түлкі, аю, кірпі) сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Жануарлар туралы ертегін қоюға қатысу. Құстардың сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Құстар туралы ертегін қоюға қатысу. Жергілікті құстарды бақылау. Қыста құстарға көмектесу. Құстарға жем салу астауларын (үйшіктерін) жасау. Тұрғын үй маңындағы құстарды бақылау (мектеп ауласына экскурсия). Жәндіктердің (құмырсқа, шыбын, қоңыз) сыртқы түрін бақылау. Топқа бөлу: үй жануарлары, жабайы аңдар; құстар, жәндіктер. Кейбір балық түрлерін (мысалы, сом, шортан, тұқы) тану және атау;

3) менің Отаным – Қазақстан. Менің қалам (ауылым): Әнұранды тыңдау, Гимн орындалғанда оқушының өзін-өзі дұрыс ұстауы, Қазақстанның туын тану. Музыкалық аспаптың атын айту, домбыра үнін тану. Оқушы тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін тану және атау (өзен, көл, тау, орман). Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Өз қалаңның, ауылыңның негізгі мекемелері: дүкен, мектеп, емхананың мақсатын тану және атау. Мектептен үйге баратын жолды білу. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Көлік: мұғалімнің қалауы бойынша көлік құралдарын тану және атау. Жаяу жүргіншілерге арналған жерүсті және жерасты өтпе жолы арқылы көшеден өту ережелерін сақтау. Тротуармен жүру. Жолда жүру ережелерін сақтамаудың қауіптілігін түсіну. Қоғамдық көлікте жүріс-тұрыс ережелерін сақтау. Халыққа қызмет көрсету секторынан: дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға, кафелерге ересек адаммен бару. Тауарды сатып алу үрдісін, сатып алушы мен сатушы, дәріхана, пошта қызметкері, медициналық қызметкерлер арасындағы қарым-қатынасты бақылау. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналандағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамау, қоршаған ортаға зиян келтіретін әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу. Сатушымен, дәрігермен, пошта

қызметкерімен, дәріханамен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік жағымды тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет, көмектесу. Қоғамдық орындарда есіктерді шусыз ашу-жабу. Өзіне-өзі қызмет көрсетеді талап ететін азық-түлік дүкенінде ересек адаммен бірге заттарды таңдау. Өнімдерді кассаға апару үшін себетті, қоларбаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, қоларбаға ұқыпты орналастыру. Дүкенде ересек адаммен бірге арбаны жылжыту. Таңдалған өнімді кассирдің, сатушының алдындағы үстелге дұрыс қою. «Дүкен» рөлдік ойыны. Кафеге бару, дастархан басында отыру ережелерін сақтау, бейтаныс адамдармен сөйлесу (кафе қызметкерлері), әдепті тамақтану, ас құралдары, майлықтарды дұрыс пайдалану.

2-параграф. Оқу мақсаттарының жүйесі

36. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтау арқылы берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан білім беру мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 1.2.1.4 кодтауында «1» – сынып, «2.1» – кіші бөлім, «4» – оқу мақсатының нөмірленуі.

37. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) «Мен және қоғам» бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2-сынып	3-сынып	4 сынып
1.1. Мен және менің отбасым, достарым	1.1.1.1 ересектермен және құрдастарымен сөйлесуде көз байланысын орнату	2.1.1.1 өз атына, тегіне әудесу	3.1.1.1 өз атына әудесу, өз атын айту	4.1.1.1 өз аты мен тегіне, әудесу, өз аты мен тегін айту
	1.1.1.2 өз атына әудесу	2.1.1.2 әңгімелесушімен амандасу, онымен сөзбен немесе ыммен қоштасу	3.1.1.2 көмек сұрау, тілегін үнмен (сөзбен) білдіру	4.1.1.2 суреттегі отбасы мүшелерін тану, көрсету, атау: анасын, әкесін, әжесін, атасын, ағаларын, апасіңлілерін
	1.1.1.3 сұхбаттаспен амандасу, онымен басын изеп, қол бұлап, сөзбен қоштасу	2.1.1.3 фотосуреттерде отбасы мүшелерін тану және көрсету: ана, әке, әже, ата	3.1.1.3 суреттегі отбасы мүшелерін тану, көрсету, атау: ана, әке, әже, ата	4.1.1.3 фотосуреттердегі жақын туыстарды - апкелерді, ағаларды, нағашыларды, бөлелерді, інілерді тану, көрсету, атау

	1.1.1.4 өзіне назар аударту, келісуді (келіспеуді) білдіру, ризашылықты үнмен (сөзбен), бас изеумен, ыммен білдіру	2.1.1.4 отбасылық фотосуреттерінен жақын туыстарын тану	3.1.1.4 отбасы мүшелерін аттарымен тану және атау	4.1.1.4 отбасының кіші мүшелеріне қамқорлық, үлкендерге құрмет көрсету
	1.1.1.5 өзін, анасын немесе ең жақын адамын суреттен тану	2.1.1.5 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (есікті ұстау, кесе, тәпішке, көзілдірік беру)	3.1.1.5 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (есікті ұстау, кесе, тәпішке, көзілдірік беру)	4.1.1.5 отбасындағы өз міндеттерін орындау
	1.1.1.6 отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету (орындықты көтеру, кесе беру, есікті ұстау)	2.1.1.6 жақын адамы ауырса, оған жанашырлық білдіру (сипау, құшақтау, заттарды әкелу)	3.1.1.6 отбасындағы өз міндеттерін орындау	4.1.1.6 сыныптастарын, достарын атымен, мұғалімдерін аты мен әкесінің аты бойынша шақыру
	1.1.1.7 жақын адамы ауырып қалса, оған жанашырлық білдіру (сипау, құшақтау, заттарды әкелу)	2.1.1.7 жеке заттарын тану	3.1.1.7 сыныптастарын, достарын атағанда көрсету	4.1.1.7 өткен отбасылық мерекелер туралы ауызша немесе альтернативті коммуникацияларды пайдалана отырып, қарапайым мәлімдемелер құрастыру
	1.1.1.8 ұнататын сыныптасыңызға назар білдіру	2.1.1.8 сыныптасын аты бойынша тану	3.1.1.8 келісу (келіспеу), ризашылықты үнмен (сөзбен) білдіру	
	1.1.1.9 жеке заттарын тану			
1.2. Менің үйім	1.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану	2.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану	3.1.2.1 жақын қоршаған орта объектілерін тану (аялдама, дүкен, алаң, стадион)	4.1.2.1 мектепке бару және қайту жолын тану
	1.1.2.2 үйдегі бөлмелерді тану: жатын бөлме, ас үй, ванна, дәретхана,	2.1.2.2 жақын ортада бағдарлау: жақын маңдағы объектілерді тану (дүкен, саябақ,	3.1.2.2 өз үйін, подъезін, қабатын, пәтерін білу	4.1.2.2 отбасындағы мінез-құлық, тәртіп ережелерін

олардың мақсатын білу	аялдама)		сақтау (үлкендер демалып жатқанда шуламау; отбасының басқа мүшелеріне агрессия көрсетпеу, дастархан басында тамақ ішу)
1.1.2.3 ас үй жиһазын, қонақ бөлме жиһазын, жатын бөлме жиһазын тану	2.1.2.3 отбасында қол жетімді тапсырмаларды орындау (аяқ киім дұрыс қою, лас табақты ыдыс-аяқ жуатын шұңғылшаға салу)	3.1.2.3 ас үйдің, жатын бөлменің және олардың жиһаздарының, (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) мақсатын білу	4.1.2.3 үлкендердің еңбегін құрметтеу, отбасында қол жетімді тапсырмаларды орындау (пәтерді жинауға көмектесу: заттарды шкафқа қою, шыныаяқтарды жуу, қасықтарды сүрту)
1.1.2.4 өз ойыншықтарын тану	2.1.2. 4 үйде өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау, пәтерде, үйдің ауласында тазалықты сақтау	3.1.2.4 пәтерді, үйді тазалауға барынша көмек көрсету (орындықтарды орналастыру, үстелдегі ыдыстарды ыдыс-аяқ жуатын шұңғылшаға алу)	4.1.2.4 үйдегі міндеттерін орындау
	2.1.2.5 көмек сұрау, тілегін үнмен (сөзбен) білдіру	3.1.2.5 ата-аналарға, ересектерге өтініш, тілек білдірту, тапсырма беру, үлкендер мен құрдастарға сөйлегенде сабырлық сақтап, сыпайы сөйлеу, олардың	4.1.2.5 ауызша немесе балама коммуникацияны пайдалана отырып, өз тілектері мен сұраныстарын білдіру үшін қарапайым мәлімдемелер құрастыру

			сөзін үзбеу	
		2.1.2.6 үлкендер мен балалармен амандасу, бас изеумен, қол бұлғаумен, сөзбен қоштасу	3.1.2.6 ауызша немесе баламалы түрде ересектермен және балалармен амандасу, олармен қоштасу, өтініш білдіру, келісімін (келіспегенін) білдіру	
1.3. Мектеп	1.1.3.1 ересек адамның көмегімен мектеп ішінде бағдарлау: дәліздерде, сыныпта, асханада, дәретханада, жатын бөлмеде, спорт залында; үлкендердің көмегімен сыныпта өз жұмыс орнын табу	2.1.3.1 мектеп ғимараты ішінде бағдарлау: сыныптар, дәліздер, дәретхана, асхана	3.1.3.1 мектеп бөлмелердің мақсатын түсіну: сынып, жатын бөлме, асхана, киім ілетін бөлме, акт залының, кітапхананың мақсатын түсіну.	4.1.3.1 мектептің ішкі және сыртқы аймақтарында бағдарлау
	1.1.3.2 мектептегі ішкі бөлмелерін тану және ажырату: сыныптар, дәліздер, асхана, дәретхана, дәрігер, логопед, психолог кабинеттері	2.1.3.2 мектеп жиһазының мақсатын түсіну: тақта, парта, орындық	3.1.3.2. спорт залының, акт залының, кітапхананың мақсатын түсіну	4.1.3.2 сыныптастарын атымен атау
	1.1.3.3 мектеп қоңырауларына орай әрекет ету (сабаққа, сабақтан)	2.1.3.3 партада дұрыс отыру	3.1.3.3 мектептегі тәртіп ережелерін сақтау	4.1.3.3 мектеп бөлмелердің тағайындалу мақсаттарын түсіну
	1.1.3.4 мектептегі оқушылардың тәртіп ережелерін сақтау: сабақ кезінде шу шығармау, қоңырау соққанда	2.1.3.4 сабақ кезінде, үзіліс кезінде кезекшінің міндеттерін орындау: мұғалімге ойыншықтарды	3.1.3.4 мектептің (интернаттың) күн тәртібін сақтау	4.1.3.4 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану

ғана сыныптан шығу	жинауға, орындықтарды реттеуге көмектесу		
1.1.3.5 оқу құралдарын: қарындашты (қаламды) тану оқу заттарына, дидактикалық материалдарына ұқыпты қарау	2.1.3.5 мұғалім мен тәрбиешінің қарапайым, қол жетімді нұсқауларын орындау. Мысалы: «Майраны шақыр», «Орындықты орнына қой»	3.1.3.5 кезекшінің міндеттерін орындау	4.1.3.5 оқушылардың тәртіп ережелерін сақтау
1.1.3.6 ойыншықтарды тану: доп, машиналар, қуыршақ	2.1.3.6 мектеп құралдарын тану және көрсету: үлгі бойынша (осындай затты бер), аты бойынша (қарындашты ал, портфельді аш)	3.1.3.6 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану	4.1.3.6 мұғалімнің, тәрбиешінің талаптарын, өтініштерін орындау
1.1.3.7 мұғалімдерге, сыныптастарына, мектеп жұмысына жағымды эмоционалды қатынасын білдіру	2.1.3.7 мектеп құралдарын мақсатына қарай пайдалану (қарындаш, портфель)	3.1.3.7 өтініш немесе тілекті сөзбен (дыбыспен) немесе ым-ишарамен білдіру	4.1.3.7 мектептің (интернаттың) күнделікті тәртібін сақтауға
	2.1.3.8 оқу заттары мен ойыншықтарды ажырату		4.1.3.8 мектеп ұжымындағы мінез-құлық нормаларын, тәртіп ережелерін орындау
	2.1.3.9 оқу заттарын портфельден шығару		4.1.3.9 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым мәлімдемелерді құрастыру
	2.1.3.10 мектеп заттарын портфельге салу		

2) «Табиғат» бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2-сынып	3-сынып	4 сынып
2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 күн сайын ауа райы жағдайын бақылап отыру (жылы, суық, жаңбыр, қар, жел)	2.2.1.1 мұғалімнен кейін жыл мезгілдерінің атауларын қайталау: көктем, жаз, күз, қыс	3.2.1.1 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн ашық, қар, жаңбыр)	4.2.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін анықтау
	1.2.1.2 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру	2.2.1.2 күн сайын ауа райының өзгеруін бақылау (жылы, суық, күн, жел, жаңбыр, қар)	3.2.1.2 табиғаттағы, өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: күзде, қыста, көктемде, жазда (жасыл жапырақтар - жапырақтар сарғайған - жапырақтар түсті, құстар ұшып кетті)	4.2.1.2 сюжетті сурет бойынша бақшадағы, бақтағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану
	1.2.1.3 жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану	2.2.1.3 күз айларындағы ауа-райын, табиғаттың өзгеруін бақылау: салқындау, күрт суыту, жаңбырлы күндер	3.2.1.3 күзгі салқындау, жаңбырлы ауа райы, салқын жел, жапырақтардың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы, құстардың кетуін айтып көрсету	4.2.1.3 суреттен күзгі жапырақтарды табу
	1.2.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін қадағалау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы; ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардағы бүршіктер,	2.2.1.4 күз айларында өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: жапырақтың түсуі, жапырақтарды түсі бойынша ажырату, құстардың кетуі	3.2.1.4 қыста табиғатта болатын өзгерістерді атау немесе көрсету - суық, аяз, қар, мұз, мұзтайғақ	4.2.1.4 күзгі салқындау, жаңбырлы ауа райы, салқын жел, жапырақтардың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы, құстардың кетуі атап көрсету

бұталар, гүлдер, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, бұталар мен ағаштардағы гүлдердің, жемістер мен жидектердің гүлденуі			
1.2.1.5 жыл маусымына сай киіну	2.2.1.5 өсімдіктер мен жануарлар тіршілігінің қыстағы өзгерістерін бақылау: қар, жапырақсыз ағаштар	3.2.1.5 мұзтайғақ жағдайда мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)	4.2.1.5 суреттен жаз, қыс, күз, көктем мезгіліндегі табиғат бейнелерін тауып көрсету
1.2.1.6 жыл маусымыны сәйкес таза ауада ойнау	2.2.1.6 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру	3.2.1.6 табиғаттың көктемдегі өзгерістерін атау немесе көрсету – ауаның жылынуы, қардың еруі, құстардың келуі, бұршік жарылуы, даланың гүлденуі	4.2.1.6 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шуақты, қар, жаңбыр)
	2.2.1.7 мұз қатқан кездегі мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)	3.2.1.7 табиғаттың жазғы өзгерістерін атау немесе көрсету	4.2.1.7 қыста табиғатта болатын өзгерістерді атау немесе көрсету - суық, аяз, қар, мұз, мұз
	2.2.1.8 көктем айларындағы табиғаттағы өзгерістерді бақылау: ауаның жылынуы, мұз сүңгілері, қардың еруі, құстардың келуі, бұршік жарылуы	3.2.1.8 ұсынылған суреттердің ішінен қыс, жаз бейнесін таңдау	4.2.1.8 мұзтайғақ жағдайда мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)
	2.2.1.9 жаз айларында табиғаттағы өзгерістерді бақылау: күн жарқырайды,	3.2.1.9 маусымға сай киіну	4.2.1.9 маусымға сай киіну

		гүлдер гүлдейді		
		2.2.1.10 маусымға сай киіну	3.2.1.10 маусымға сәйкес таза ауада ойнау	4.2.1.10 жыл мезгіліне сай киінген балаларды суреттен көрсету
		2.2.1.11 маусымға сәйкес таза ауада ойнау	3.2.1.11 өтініш немесе тілекті сөзбен (үнмен) немесе ым-ишарамен білдіру	4.2.1.11 әр түрлі маусымда ашық ауада ойындар ойнау
				4.2.1.12 көктемде табиғаттағы өзгерістерді байқау (жылы болды, қар ереді)
				4.2.1.13 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым чсөйлемдерді құрастырып айту
2.2. Өсімдіктер	1.2.2.1 таныс көкөністерді үлгісі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (сәбізді ал), дәмі бойынша (мысалы, сәбіз) тану	2.2.2.1 көкөністерді үлгі бойынша тану және көрсету (сәбіз, қияр)	3.2.2.1 көкөністерді көрсету және атау: сәбіз, қияр, орамжапырақ	4.2.2.1 суреттегі көкөністерді көрсетіп, атау
	1.2.2.2 екі көкөністен сәбізді үлгісі, атауы, дәмі бойынша таңдау	2.2.2.2 сәбіз мен қиярды үлгілері, аттары, дәмі бойынша басқа көкөністердің ішінен ажыратып табу	3.2.2.2 көкөністердің түсін, пішінін, дәмін атау	4.2.2.2 суреттегі жемістерді көрсету және атау
	1.2.2.3 үлгісі, өлшемдері бойынша екінің ішінен таңдау (үлкен сәбізді бер)	2.2.2.3 жемістерді үлгісі мен атауы бойынша тану және көрсету (алма, алмұрт)	3.2.2.3 жемістерді көрсету және атау: алма, алмұрт, банан	4.2.2.3 көкөністер мен жемістердің түсін, пішінін, дәмін атау
	1.2.2.4 таныс жемістерді үлгісі, атауы,	2.2.2.4 алма мен алмұртты басқа жемістердің	3.2.2.4 жемістердің түсін, пішінін, дәмін,	4.2.2.4 көкөністер мен жемістерді

дәмі бойынша тану (мысалы, алма)	ішінен үлгісі, атауы, дәмі бойынша табу	иісін ажырату және атау	көрнекі үлгі бойынша, жалпылаушы сөз бойынша топтастыру
1.2.2.5 екі жемістің бірін үлгісіне, атауына, дәміне қарай таңдау, мысалы, алманы	2.2.2.5 өлшемі мен аты бойынша таңдау жасау (маған үлкен қияр бер, маған үлкен алма бер)	3.2.2.5 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру, жалпылаушы сөздерді қолдану арқылы	4.2.2.5 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
1.2.2.6 өлшеміне, үлгіге сәйкес таңдау жасау (маған кішкентай алма бер)	2.2.2.6 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру	3.2.2.6 жидектерді (таңқурай, қарақат) тану және атау	4.2.2.6 жемістерден дайындалған тағамдарды тану және атау (тосап, компот)
1.2.2.7 жемістер мен көкөністерді үлгісіне, атауына, дәміне қарай ажырату, мысалы, сәбіз мен алманы	2.2.2.7 жидектерді (таңқурай) сыртқы түрі бойынша (үлгіге сәйкес), дәміне қарай тану және табу	3.2.2.7 жидектердің түсін, пішінін, дәмін атау	4.2.2.7 жақын жерде (жергілікті аумағында) жиі кездесетін жидектерді тану және атау
1.2.2.8 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістердің өсуін бақылау	2.2.2.8 бөлме өсімдіктерін су сепкішпен суару	3.2.2.8 жергілікті ағаштарды тану және атау	4.2.2.8 жидектерден жасалған тағамдарды тану және атау
	2.2.2.9 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау	3.2.2.9 гүлдерді танып, атау - түймедақ	4.2.2.9 жақын жерде (жергілікті аумағында) жиі кездесетін ағаштарды тану және атау
		3.2.2.10 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау (түпқоймасын жуу)	4.2.2.10 үлгі бойынша ағаш бөліктерін көрсету
		3.2.2.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып,	4.2.2.11 бұта мен ағашты ажырату

			қарапайым сөйлемдерді құрастыру	
			3.2.2.12 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау	4.2.2.12 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктерді күту ережелерін сақтау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтарды шаңнан тазарту)
				4.2.2.13 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
				4.2.2.14 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау
2.3. Жануарлар	1.2.3.1 үй жануарларын (мысалы, мысықты) үлгісі, атауы бойынша тану	2.2.3.1 үй жануарларын (мысықты, итті) үлгісі, атаулары бойынша тану	3.2.3.1 үй жануарларын көрсету және атау (мысық, ит, сиыр)	4.2.3.1 суреттен үй жануарларын көрсету және атау
	1.2.3.2 үлгі бойынша екі үй жануарларының ішінен мысықты таңдау, макеттер, иллюстрациялар арқылы атау	2.2.3.2 мысықтар мен иттерді дауысынан тану	3.2.3.2 үй жануарларының негізгі дене мүшелерін атау (бас, дене, табан, құйрық)	4.2.3.2 үй жануарларының негізгі дене мүшелерін атау (бас, дене, табан, құйрық)
	1.2.3.3 үлгі бойынша екі өлшемнен таңдау жасау	2.2.3.3 мысық пен иттің денесінің негізгі бөліктерін (басы,	3.2.3.3 мысықты, итті, сиырды дауыс үндерінен тану	4.2.3.3 үлгі бойынша екі өлшемнен таңдау жасау (үлкен

(үлкен мысықты көрсет)	денесі, табаны, құйрығы) үлгіге сәйкес, атауы бойынша көрсету		мысықты көрсет)
1.2.3.4 жабайы жануарларды (мысалы, қоянды) үлгісі, аты бойынша тану	2.2.3.4 үй жануарларын күту (су беру, жем беру)	3.2.3.4 жануарлардың орындайтын әрекеттерін атау (мысық сүт ішеді, сиыр шөп жейді, ит үйшігінде отырады)	4.2.3.4 үй жануарлардың төлдерін тану және атау (марғау, күшік, бұзау)
1.2.3.5 екі жабайы аңнан қоянды үлгісіне, атауына сәйкес таңдау	2.2.3.5 жабайы жануарларды (қоян, түлкі) үлгісі, аты бойынша тану	3.2.3.5 үй жануарларын қамқорлық білдіру, оларға күтім жасауға көмектесу	4.2.3.5 жануарлардың адамға қалай көмектесетінін атап айту (сиыр сүт береді, мысық тышқандарды ұстайды, ит үйді күзетеді)
1.2.3.6 екі заттан (суреттен) таңдау жасау: өлшемі бойынша, үлгі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (үлкен қоян бер)	2.2.3.6 мұғалімнен кейін қайталау, қоян мен түлкінің әдеттеріне еліктеу	3.2.3.6 жабайы жануарларды (қоян, түлкі, аю) көрсету және атау	4.2.3.6 үй жануарларын қамқорлық білдіру, оларға күтім жасауға көмектесу
1.2.3.7 үлгісі бойынша, аты бойынша мысық пен қоянды ажырату	2.2.3.7 үш жануардың ішінен үлгі бойынша қоянды, түлкіні таңдау (осы сияқтыны көрсет)	3.2.3.7 мұғалімнен кейін қайталау, қоян, түлкі, аюдың әдеттеріне еліктеу (музыкалық сүйемелдеу)	4.2.3.7 суреттегі жабайы жануарларды көрсету және атау (қоян, түлкі, аю, кірпі)
1.2.3.8 үй құстарын (мысалы, тауық) үлгі бойынша, аты бойынша тану	2.2.3.8 атауына сәйкес таңдау жасау(түлкіні көрсет, қоянды көрсет)	3.2.3.8 жануарлардың орындайтын әрекеттерін атау (қоян секіреді)	4.2.3.8 суреттен қоянды жазда, қоянды қыста, аюды жазда, аюды қыста тану
1.2.3.9 екі құстың ішінен үлгісіне, атауына сәйкес	2.2.3.9 құсты (тауықты, қазды) үлгісі, атауы бойынша тану	3.2.3.9 жабайы жануарлардың төлдерін тану және атау (көжек,	4.2.3.9 жануарлар туралы ертегін сахналауға

біреуін, мысалы, тауықты таңдау		конжық, жауған)	қатысу, жануарлардың әдеттерін мұғалімнің соңынан қайталау
1.2.3.10 екі құстың ішінен аты бойынша біреуін таңдау (тауықты көрсет)	2.2.3.10 үш құстың ішінен үлгі бойынша тауықты, қазды таңдау (осы сияқты көрсет)	3.2.3.10 құсты дауыс үнінен тану (тауық, әтеш, қаз)	4.2.3.10 жабайы жануарлардың төлдерін тану және атау (көжек, конжық, жауған)
1.2.3.11 жабайы құстардың табиғаттағы әдеттерін байқау, (мысалы, торғайды) аттауы бойынша тану	2.2.3.11 заттың аттауы бойынша таңдау жасау (тауықты көрсет, казды көрсет)	3.2.3.11 құстардың қимылдарын айту (тауық шоқиды, әтеш шақырады, каз жүзеді)	4.2.3.11 үй жануарларын сыртқы түрі бойынша тану, суреттен көрсету, және атау
1.2.3.12 табиғаттағы жәндіктерді бақылау (мысалы, қоңыз), аттауы бойынша тану	2.2.3.12 жергілікті құстарды үлгісі бойынша, аты бойынша тану (торғай, көгершін)	3.2.3.12 мұғалімнің соңынан қайталап, үй құстарының әдеттеріне еліктеу	4.2.3.12 құстарды дауыстары бойынша ажырату
1.2.3.13 аквариумдағы балықтарды бақылау, балыққа жем беру	2.2.3.13 торғайларды, көгершіндерді бақылап қарау	3.2.3.13 жергілікті құстарды сыртқы түрі, дауысы бойынша тану және атау (көгершін, торғай)	4.2.3.13 құстарға тән әрекеттерін атау
	2.2.3.14 құс қоректендіру үйшігіне жем салу	3.2.3.14 жергілікті құстарды бақылау	4.2.3.14 құстар туралы ертегін сахналауға қатысу
	2.2.3.15 табиғаттағы жәндіктерді бақылап, үлгісі, атауы бойынша тану (мысалы, қоңыз, көбелек	3.2.3.15 қоректендіру үйшігіне жем салу	4.2.3.15 жергілікті құстарды сыртқы түрі бойынша тану, суреттен көрсету, атау
	2.2.3.16 өзен балықтарын бақылау, қарастыру	3.2.3.16 жәндіктерді сыртқы түрі бойынша тану және атау (қоңыз,	4.2.3.16 жергілікті құстарды бақылау және күтіп қарау

			көбелек, шыбын)	(қоректендіру үйшігі)
			3.2.3.17 балықтың дене мүшелерін тану және атау (бас, дене, құйрық)	4.2.3.17 суреттен жәндіктерді тану, көрсету және атау (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа)
				4.2.3.18 үй жануарлары мен жабайы аңдарды, құстарды, жәндіктерді ажырату және үлгі бойынша, жалпылаушы сөз бойынша топтастыру
				4.2.3.19 балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, жайын, шортан, мөңке)
				4.2.3.20 вербалды немесе баламалы коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдер құрастыру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер және балықтардың қылықтары, қозғалыс әдеттері туралы)

3) «Менің Отаным – Қазақстан» бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2-сынып	3-сынып	4 сынып
3.1. Менің қалам, ауылым	1.3.1.1 әнұранды бір орында тұрып, оң қолды	2.3.1.1 әнұранды бір орында тұрып, оң қолды	3.3.1.1 ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану	4.3.1.1 үйін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық орындарын

	жүрек тұсына қойып тыңдау	жүрек тұсына қойып тыңдау		фотосуретте тану
	1.3.1.2 Қазақстан туын танып, көрсету	2.3.1.2 Қазақстан туын танып, көрсету	3.3.1.2 өз ауылында, (қаласында) мектептен үйге дейінгі жолды тану	4.3.1.2 үйден мектепке және кері қайту жолын тану
	1.3.1.3 туған ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану	2.3.1.3 домбыраны тану, домбыраның үнін тану	3.3.1.3 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану	4.3.1.3 оқушы тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, тау, орман) тану
	1.3.1.4 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану	2.3.1.4 өзі тұратын қаладағы (ауылдағы) өз үйіне баратын жолды тану	3.3.1.4 өзі тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, таулар) тану	4.3.1.4 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің мақсатын түсіну: дүкен, емхана, мектеп
		2.3.1.5 көшелердің мерекелік безендірілуіне көңіл бөлу (қала, ауыл бойынша экскурсиялар кезінде)	3.3.1.5 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің мақсатын түсіну: дүкен, мектеп	4.3.1.5 қала мен ауылдың айырмашылығын түсіну
		2.3.1.6 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану	3.3.1.6 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезінде оң қолын жүрек тұсына қойып тік тұру	4.3.1.6 Қазақстан Республиканың әнұраны орындалған кезінде оң қолды жүрек тұсына қойып тік тұру қалпын сақтау
		2.3.1.7 туған ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану	3.3.1.7 Қазақстан туын тану және көрсету	4.3.1.7 Қазақстан туын тану және көрсету
			3.3.1.8 2-3 тудың ішінен Қазақстан туын тауып көрсету ерекшелеу	4.3.1.8 ұсынылған 2-3 таңбаның ішінен Қазақстан туын тауып таңдау
	3.3.1.9 домбыраны тану және атау		4.3.1.9 домбыраны тану және көрсету	
		3.3.1.10 домбыра үнін тану	4.3.1.10 домбыра үнін тану	4.3.1.11 ауызша

				немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
3.2. Көлік. Жол жүру ережелері	1.3.2.1 қалада жүру үшін қоғамдық көлігін тану (автокөлік, автобус, трамвай)	2.3.2.1 көлік түрлерін тану (автомобиль, автобус, трамвай, пойыз)	3.3.2.1 суретте қаланың, ауылдың негізгі көлік түрлерін атаулары бойынша көрсету	4.3.2.1 негізгі көлік түрлерін атау: автобус, автомобиль, пойыз, ұшақ, пароход
	1.3.2.2 бағдаршамдард ы тану және оны көрсету	2.3.2.2 суреттегі бағдаршамды тану және оны көрсету	3.3.2.2 суреттен көлік түрлерін атаулары бойынша көрсету: автобус, жеңіл көлік, трамвай, пойыз	4.3.2.2 көлік түрлерінің қозғалыс амалдарын атау (автобус, автомобиль – жүреді, пойыз – жүреді, ұшақ – ұшады, пароход – жүзеді)
	1.3.2.3 қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: бос орындыққа отырып жүру	2.3.2.3 ойын жағдайында бағдаршам талаптарын орындау	3.3.2.3 мектепке бару және қайту жолын тану, білу	4.3.2.3 жолда жүру ережелерін сақтау
	1.3.2.4 қалада жүру ережелерін сақтау (ересек адамның қолынан ұстап тротуармен жаяу жүру)	2.3.2.4 қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелерін сақтауға: бос орындыққа отыру; ақырын сөйлеу, айқайламау	3.3.2.4 қоғамдық көлікте өзін дұрыс ұстау	4.3.2.4 көшеден өту ережелерін сақтау
		2.3.2.5 қала бойынша қозғалыс ережелерін сақтау (тротуармен жүру, ересек	3.3.2.5 бағдаршамның жанған түстеріне сәйкес көшеден өту ережелерін сақтау	4.3.2.5 бағдаршам сигналдарын және олардың мағынасын атау (қызыл – тоқта, сары – кү, жасыл – жүр)

		адамның қолынан ұстау)		
		2.3.2.6 ересек адамның сүйемелдеуімен жолды «зебра» бойымен кесіп өту (экскурсия кезінде, ойын жағдайында)	3.3.2.6 ересектердің еріп жүрумен жолды жаяу жүргіншілерге арналған жерүсті және жерасты өткелдерімен кесіп өту	4.3.2.6 ересектердің сүйемелдеуімен жолды "зебра" бойымен, жер асты өткелі арқылы кесіп өту
			3.3.2.7 жол ережесін сақтамаудың қауіптілігін түсіну	4.3.2.7 көшеде өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: тротуармен жүру, қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу
				4.3.2.8 мектепке бару және қайту жолдарын табу
				4.3.2.9 жол қозғалысы ережелерін сақтамаудың қауіптілігін түсіну
				4.3.2.10 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	1.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару	2.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару	3.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару	4.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару
	1.3.3.2 тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу	2.3.3.2 тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу	3.3.3.2 қоғамдық орындарда, айналасындағы заттарға күтіммен қарау	4.3.3.2 ересек адаммен бірге өзіне-өзі қызмет көрсететін азық-түлік дүкенінде

<p>үрдісін, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық персонал арасындағы қарым-қатынасты бақылау</p>	<p>үрдісін, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық персонал арасындағы қарым-қатынасты бақылау</p>		<p>заттарды таңдау</p>
<p>1.3.3.3 қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айғайламау, жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамау; қоршаған орта объектілеріне қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, өзге адамдардың заттарына қол тигізбеу (алмау)</p>	<p>2.3.3.3 қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтауға: айқайламауға, жүгірмеуге, айналаңыздағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамауға; қоршаған орта объектілеріне қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, өзге адамдардың заттарына қол тигізбеу (алмау)</p>	<p>3.3.3.3 ересек адаммен бірге өзіне-өзі қызмет көрсететін азық-түлік дүкенінде тауарларды таңдау</p>	<p>4.3.3.3 өзіне-өзі қызмет көрсетуді талап ететін дүкеніндегі өнімдерді кассаға апару үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбаға мұқият салу.</p>
	<p>2.3.3.4 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен қарым-қатынас жасаудың элеуметтік қолайлы тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген</p>	<p>3.3.3.4 өзіне-өзі қызмет көрсететін дүкендегі өнімдерді кассаға апару үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған өнімдерді себетке, арбаға мұқият орналастыру.</p>	<p>4.3.3.4 «Дүкен» рөлдік ойынын ойнау, сатушы, сатып алушы рөлін орындау</p>
		<p>3.3.3.5 «Дүкен» рөлдік ойынын ойнау, сатушы, сатып алушы рөлін орындау</p>	<p>4.3.3.5 кафеге бару, дастархан басында мәдениетті мінез-құлық дағдыларын қолдану,</p>

		қызмет үшін рахмет, көмек		бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлері) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас кұралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
--	--	------------------------------	--	--

38. Бағдарлама зиятының орташа түрде бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем» оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

39. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зиятының орташа түрде бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1-4 сыныптары үшін «Айналадағы әлем» оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспары

1) 1- сынып :

Өтпелі тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1-2 апта: білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта «Мен, менің денем»; 4 апта «Жемістер, жидектер»; 5-апта «Көкөністер»; 6-апта «Менің	1.1. Мен және менің отбасым, достарым	1.1.1.1 ересектермен және құрдастарымен сөйлесуде көз байланысын орнату
		1.1.1.2 өз атына әудесу
		1.1.1.3 сұхбаттаспен амандасу, онымен басын изеп, қол бұлғап, сөзбен қоштасу
		1.1.1.4 өзіне назар аударту, келісуді (келіспеуді) білдіру, ризашылықты үнмен (сөзбен), бас изеумен, ыммен білдіру
		1.1.1.5 өзін, анасын немесе ең жақын адамын суреттен тану
		1.1.1.6 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (орындықты көтеру, кесе беру, есікті ұстау)
		1.1.1.7 жақын адамы ауырып қалса, оған жанашырлық білдіру (сипап, құшақтау, заттарды әкелу)
		1.1.1.8 ұнататын сыныптасыңызға назар білдіру
		1.1.1.9 жеке заттарын тану
		2.2. Өсімдіктер
		1.1.2.2 үйдегі бөлмелерді тану: жатын бөлме, ас үй, ванна, дәретхана, олардың мақсатын білу
		1.1.2.3 ас үй жиһазын, қонақ бөлме жиһазын, жатын бөлме жиһазын тану

ойыншықта рым»; 7-апта «Менің отбасым»; 8-апта «Менің үйім» 9-апта «Менің мектебім»		1.1.2.4 өз ойыншықтарын тану
		1.2.2.5 екі жемістің бірін үлгісіне, атауына, дәміне қарай таңдау, мысалы, алманы
		1.2.2.6 өлшеміне, үлгіге сәйкес таңдау жасау (маған кішкентай алма бер)
		1.2.2.7 жемістер мен көкөністерді үлгісіне, атауына, дәміне қарай ажырату, мысалы, сәбіз мен алманы
		1.2.2.8 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістердің өсуін бақылау
	1.2. Менің үйім	1.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану
		1.1.2.2 үйдегі бөлмелерді тану: жатын бөлме, ас үй, ванна, дәретхана, олардың мақсатын білу
		1.1.2.3 ас үй жиһазын, қонақ бөлме жиһазын, жатын бөлме жиһазын тану
		1.1.2.4 өз ойыншықтарын тану
	1.3. Мектеп	1.1.3.1 ересек адамның көмегімен мектеп ішінде бағдарлау: дәліздерде, сыныпта, асханада, дәретханада, жатын бөлмеде, спорт залында; үлкендердің көмегімен сыныпта өз жұмыс орнын табу
		1.1.3.2 мектептегі ішкі бөлмелерін тану және ажырату: сыныптар, дәліздер, асхана, дәретхана, дәрігер, логопед, психолог кабинеттері
		1.1.3.3 мектеп қоңырауларына орай әрекет ету (сабаққа, сабақтан)
		1.1.3.4 мектептегі оқушылардың тәртіп ережелерін сақтау: сабақ кезінде шу шығармау, қоңырау соққанда ғана сыныптан шығу
1.1.3.5 оқу құралдарын: қарындашты (қаламды) тану оқу заттарына, дидактикалық материалдарына ұқыпты қарау		
1.1.3.6 ойыншықтарды тану: доп, машиналар, қуыршақ		
1.1.3.7 мұғалімдерге, сыныптастарына, мектеп жұмысына жағымды эмоционалды қатынасын білдіру		
1 апта «Менің киімдерім»; 2-апта «Менің аяқ киімім»; 3 апта «Тағам»; 4 апта «Шәй ыдыстары»; 5 апта «Жиһаз»; 6 апта «Жаңа жыл мерекесі»; 7-апта	2 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 күн сайын ауа райы жағдайын бақылап отыру (жылы, суық, жаңбыр, қар, жел)
		1.2.1.2 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру
		1.2.1.3 жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану
		1.2.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін қадағалау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы; ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардағы бүршіктер, бұталар, гүлдер, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, бұталар мен ағаштардағы гүлдердің, жемістер мен жидектердің гүлденуі
		1.2.1.5 жыл маусымына сай киіну
		1.2.1.6 жыл маусымыны сәйкес таза ауада ойнау
	3.1. Менің қалам, ауылым	1.3.1.1 әнұранды бір орында тұрып, оң қолды жүрек тұсына қойып тыңдау
		1.3.1.2 Қазақстан туын танып, көрсету

«Жаңа жыл мерекесі»		1.3.1.3 туған ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану
		1.3.1.4 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану
	3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	1.3.3.1 дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға ересек адаммен бару
		1.3.3.2 тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық персонал арасындағы қарым-қатынасты бақылау
1.3.3.3 қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айғайламау, жүгірмеу, айналандағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамау; қоршаған орта объектілеріне қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу (алмау)		
1 апта «Қысқы қызықтар»; 2-апта «Қысқы киім және аяқ киім»; 3-апта «Үй жануарлары»; 4-апта «Жабайы жануарлар»; 5-апта «Құс еті»; 6-апта «Жабайы құстар»; 7-апта «Көлік»; 8-ші апта «Аналар мерекесі»; «Наурыз мейрамы»	3 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 күн сайын ауа райы жағдайын бақылап отыру (жылы, суық, жаңбыр, қар, жел)
		1.2.1.2 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру
		1.2.1.3 жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану
		1.2.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін қадағалау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы; ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардағы бүршіктер, бұталар, гүлдер, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, бұталар мен ағаштардағы гүлдердің, жемістер мен жидектердің гүлденуі
		1.2.1.5 жыл маусымына сай киіну
		1.2.2.1 таныс көкөністерді үлгісі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (сәбізді ал), дәмі бойынша (мысалы, сәбіз) тану
	2.3. Жануарлар	1.2.3.1 үй жануарларын (мысалы, мысықты) үлгісі, атауы бойынша тану
		1.2.3.2 үлгі бойынша екі үй жануарларының ішінен мысықты таңдау, макеттер, иллюстрациялар арқылы атау
		1.2.3.3 үлгі бойынша екі өлшемнен таңдау жасау (үлкен мысықты көрсет)
		1.2.3.4 жабайы жануарларды (мысалы, қоянды) үлгісі, атауы бойынша тану
		1.2.3.5 екі жабайы аңнан қоянды үлгісіне, атауына сәйкес таңдау
		1.2.3.6 екі заттан (суреттен) таңдау жасау: өлшемі бойынша, үлгі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (үлкен қоян бер)
		1.2.3.7 үлгісі бойынша, атауы бойынша мысық пен қоянды ажырату
1.2.3.8 үй құстарын (мысалы, тауық) үлгі бойынша, атауы бойынша тану		
1.2.3.9 екі құстың ішінен үлгісіне, атауына сәйкес біреуін,		

		мысалы, тауықты таңдау
		1.2.3.10 екі құстың ішінен аты бойынша біреуін таңдау (тауықты көрсет)
		1.2.3.11 жабайы құстардың табиғаттағы әдеттерін байқау, (мысалы, торғайды) аттауы бойынша тану
	3.2. Көлік. Жол ережелері	1.3.2.1 қалада жүру үшін қоғамдық көлігін тану (автокөлік, автобус, трамвай)
		1.3.2.2 бағдаршамдарды тану және оны көрсету
		1.3.2.3 қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: бос орындыққа отырып жүру
		1.3.2.4 қалада жүру ережелерін сақтау (ересек адамның қолынан ұстап тротуармен жаяу жүру)
1 апта «Ағаштар»; 2 апта Гүлдер»; 3-апта «Жәндіктер »; 4-апта «Көктемге арналған киімдер»; 5-ші апта «Балықтар» ; 6-апта «Жемістер» ; 7-апта «Көкөністе р»; 8-апта «Жидектер» ; 9-апта «Жазғы киімдер»; «Балаларға арналған жазғы қызықтар»	4 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 ауа райы жағдайын бақылау (жылу, суық, жаңбыр, қар, жел)
		1.2.1.3 жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану
		1.2.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін қадағалау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы; ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардағы бүршіктер, бұталар, гүлдер, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, бұталар мен ағаштардағы гүлдердің, жемістер мен жидектердің гүлденуі
		1.2.1.5 маусымға сай киіну
		1.2.1.6 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
	2.3. Жануарлар	1.2.3.12 табиғаттағы жәндіктерді бақылау (мысалы, қоңыз), атауы бойынша тану
		1.2.3.13 аквариумдағы балықтарды бақылау, балыққа жем беру
	2.2. Өсімдіктер	1.2.2.1 таныс көкөністерді үлгісі бойынша (бірдей бер), аты бойынша (сәбіз ал), дәмі бойынша (мысалы, сәбіз) тану
		1.2.2.2 екі көкөністен сәбізді үлгісі, атауы, дәмі бойынша таңдау
		1.2.1.3 үлгі бойынша екі өлшемді таңдау (үлкен сәбіз бер)
		1.2.2.4 таныс жемістерді үлгісі, атауы, дәмі бойынша тану (мысалы, алма)
		1.2.2.5 екі жемістің ішінен үлгісіне, атауына, дәміне қарай алманы таңдау
		1.2.3.6 екі заттан (суреттен) таңдау жасау: өлшемі бойынша, үлгі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (үлкен қоян бер)

2) 2 сынып :

Өтпелі тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
		1 тоқсан
		2.1.1.1 өз атына, тегіне әудесу

<p>1-2 апта студенттерді бақылау және тексеру; 3-апта «Мен және менің отбасым»; 4-апта Менің денем. Мен ұлым, мен қызбын»; 5-апта «Көкөністер»; 6 апта «Жемістер, жидектер»; 7-апта «Менің ойыншықтарым»; 8 апта «Менің үйім»; 9-апта «Менің мектебім»</p>	1.1. Мен және менің отбасым, достарым	2.1.1.2 әңгімелесушімен амандасу, онымен сөзбен немесе ыммен қоштасу
		2.1.1.3 фотосуреттерде отбасы мүшелерін тану және көрсету: ана, әке, әже, ата
		2.1.1.4 отбасылық фотосуреттерінен жақын туыстарын тану
		2.1.1.5 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (есікті ұстау, кесе, тәпішке, көзілдірік беру)
		2.1.1.6 жақын адамы ауырса, оған жанашырлық білдіру (сипау, құшақтау, заттарды әкелу)
		2.1.1.7 өзінің жеке заттарын тану
		2.1.1.8 сыныптасын аты бойынша тану
		2.2. Өсімдіктер
	2.2.2.2 сәбіз мен қиярды үлгілері, аттары, дәмі бойынша басқа көкөністердің ішінен ажыратып табу	
	2.2.2.3 жемістерді үлгісі мен атауы бойынша тану және көрсету (алма, алмұрт)	
	2.2.2.4 алма мен алмұртты басқа жемістердің ішінен үлгісі, атауы, дәмі бойынша табу	
	2.2.2.5 өлшемі мен аты бойынша таңдау жасау (маған үлкен қияр бер, маған үлкен алма бер)	
	2.2.2.6 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру	
	1.2. Менің үйім	2.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану
		2.1.2.2 жақын ортада бағдарлау: жақын мандағы объектілерді тану (дүкен, саябақ, аялдама)
		2.1.2.3 отбасында қол жетімді тапсырмаларды орындау (аяқ киім дұрыс қою, лас табақты ыдыс-аяқ жуатын шұңғылшаға салу)
		2.1.2.4 үйде өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау, пәтерде, үйдің ауласында тазалықты сақтау
		2.1.2.5 көмек сұрау, тілегін үнмен (сөзбен) білдіру
		2.1.2.6 үлкендер мен балалармен амандасу, бас изеумен, қол бұлғаумен, сөзбен қоштасу
		2.1.2.6 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру
	1.3. Мектеп	2.1.3.1 мектеп ғимараты ішінде бағдарлау: сыныптар, дәліздер, дәретхана, асхана
		2.1.3.2 мектеп жиһазының мақсатын түсіну: тақта, парта, орындық
		2.1.3.3 партада дұрыс отыру
2.1.3.4 сабақ кезінде, үзіліс кезінде кезекшінің міндеттерін орындау: мұғалімге ойыншықтарды жинауға, орындықтарды реттеуге көмектесу		
2.1.3.5 мұғалім мен тәрбиешінің қарапайым, қол жетімді нұсқауларын орындау. Мысалы: «Майраны шақыр», «Орындықты орнына қой»		
2.1.3.6 мектеп құралдарын тану және көрсету: үлгі бойынша (осындай затты бер), аты бойынша (қарындашты ал, портфельді аш)		

		2.1.3.7 мектеп құралдарын мақсатына қарай пайдалану (қарындаш, портфель)
		2.1.3.8 оқу заттары мен ойыншықтарды ажырату
		2.1.3.9 оқу заттарын портфельден шығару
		2.1.3.10 мектеп заттарын портфельге салу
1 апта «Менің киімдерім»; 2-апта «Менің аяқ киімім»; 3 апта «Тағам»; 4 апта «Шәй ыдыстары»; 5 апта «Жиһаз»; 6-апта «Жаңа жыл мерекесі»; 7-апта «Жаңа жыл мерекесі»	2 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	2.2.1.1 мұғалімнің соңынан жыл мезгілдерінің атауларын қайталау: көктем, жаз, күз, қыс
		2.2.1.2 ауа райының өзгеруін күнделікті бақылау (жылы, суық, күн, жел, жаңбыр, қар)
		2.2.1.3 күз айларындағы ауа-райын, табиғаттың өзгеруін бақылау: салқындау, күрт суыту, жаңбырлы күндер
		2.2.1.4 күз айларында өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: жапырақтың түсуі, жапырақтарды түсі бойынша ажырату, құстардың кетуі
		2.2.1.10 маусымға сай киіну
		2.2.1.11 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
	3.1. Менің қалам, ауылым	2.3.1.1 бір орында тұрып, оң қолды жүрек тұсына қойып, әнұранды тыңдау
		2.3.1.2 Қазақстан туын танып, көрсету
		2.3.1.3 домбыраны тану, домбыраның үнін тану
		2.3.1.4 оқушы тұратын қаладағы (селодағы) үйге баратын жолды білу
		2.3.1.5 көшелердің мерекелік безендірілуіне көңіл бөлу (қала, ауыл бойынша экскурсиялар кезінде)
		2.3.1.6 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану
		2.3.1.7 туған ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану
	3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	2.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару
		2.3.3.2 тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық персонал арасындағы қарым-қатынасты
		2.3.3.3 қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтауға: айқайламауға, жүгірмеуге, айналаңыздағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамауға; қоршаған орта объектілеріне қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, өзге адамдардың заттарына қол тигізбеу (алмау)
2.3.3.4 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік қолайлы тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет, көмек		
1 апта «Қысқы қызықтар» 2-апта «Қысқы	3 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	2.2.1.2 ауа райының өзгеруін күнделікті бақылау (жылы, суық, күн, жел, жаңбыр, қар)
		2.2.1.3 күз айларындағы ауа-райын, табиғаттың өзгеруін бақылау: салқындау, күрт суыту, жаңбырлы күндер

киім және аяқ киім» 3-апта «Үй жануарлары» 4-апта «Құс еті» 5-апта «Жабайы жануарлар» 6-апта «Жабайы құстар» 7-апта «Көлік» 8-апта «Аналар күні» 9 апта «Наурыз мейрамы»		2.2.1.5 өсімдіктер мен жануарлар тіршілігінің қыстағы өзгерістерін бақылау: қар, жапырақсыз ағаштар
		2.2.1.6 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру
		2.2.1.7 мұз қатқан кездегі мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)
		2.2.1.8 көктем айларындағы табиғаттағы өзгерістерді бақылау: ауаның жылынуы, мұз сүңгілері, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы
		2.2.1.10 маусымға сай киіну
		2.2.1.11 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
	2.3. Жануарлар	2.2.3.1 үй жануарларын (мысықты, итті) үлгісі, атаулары бойынша тану
		2.2.3.2 мысықтар мен иттерді дауысынан тану
		2.2.3.3 мысық пен иттің денесінің негізгі бөліктерін (басы, денесі, табаны, құйрығы) үлгіге сәйкес, атауы бойынша көрсету
		2.2.3.4 үй жануарларын күту (су беру, жем беру)
		2.2.3.5 жабайы жануарларды (қоян, түлкі) үлгісі, аты бойынша тану
		2.2.3.6 мұғалімнен кейін қайталау, қоян мен түлкінің әдеттеріне еліктеу
		2.2.3.7 үш жануардың ішінен үлгі бойынша қоянды, түлкіні таңдау (осы сияқтыны көрсет))
		2.2.3.8 атауына сәйкес таңдау жасау(түлкіні көрсет, қоянды көрсет)
		2.2.3.9 құсты (тауықты, қазды) үлгісі, атауы бойынша тану
	2.2.3.10 үш құстың ішінен үлгі бойынша тауықты, қазды таңдау (осы сияқты көрсет)	
	2.2.3.11 заттың аттауы бойынша таңдау жасау (тауықты көрсет, қазды көрсет)	
	2.2.3.12 жергілікті құстарды үлгісі бойынша, аты бойынша тану (торғай, көгершін)	
	2.2.3.13 торғайларды, көгершіндерді бақылап қарау	
	2.2.3.14 құс қоректендіру үйшігіне жем салу	
2.2. Көлік. Жол ережелері	2.3.2.1 көлік түрлерін тану (автомобиль, автобус)	
	2.3.2.2 суреттегі бағдаршамды тану және оны көрсету	
	2.3.2.3 ойын жағдайында бағдаршам талаптарын орындау	
	2.3.2.4 қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелерін сақтауға: бос орындыққа отыру; ақырын сөйлеу, айқайламау	
	2.3.2.5 қала бойынша қозғалыс ережелерін сақтау (тротуармен жүру, ересек адамның қолынан ұстау)	
	2.3.2.6 ересек адамның сүйемелдеуімен жолды «зебра» бойымен кесіп өту (экскурсия кезінде, ойын жағдайында)	
1 апта «Ағаштар»; 2-апта	4 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы	2.2.1.1 мұғалімнің соңынан жыл мезгілдерінің атауларын қайталау: көктем, жаз, күз, қыс

«Гүлдер»; 3-апта «Жәндіктер»; 4-апта «Көктемге арналған киімдер»; 5-ші апта «Балықтар»; ; 6-апта «Жемістер»; ; 7-апта «Көкөністер»; 8-апта «Жидектер»; ; 9-апта «Жазғы киімдер»; «Балаларға арналған жазғы қызықтар»	маусымдық өзгерістер	2.2.1.2 ауа райының өзгеруін күнделікті бақылау (жылы, суық, күн, жел, жаңбыр, қар)
		2.2.1.8 көктем айларындағы табиғаттағы өзгерістерді бақылау: ауаның жылынуы, мұз сүңгілері, қардың еруі, құстардың келуі, бұршік жарылуы
		2.2.1.9 жаз айларында табиғаттағы өзгерістерді бақылау: күн жарқырайды, гүлдер гүлдейді
		2.2.1.10 маусымға сай киіну
		2.2.1.11 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
	2.3. Жануарлар	2.2.3.15 табиғаттағы жәндіктерді бақылап, үлгісі, атауы бойынша тану (мысалы, қоңыз, көбелек
		2.2.3.16 өзен балықтарын бақылау, қарастыру
	2.2. Өсімдіктер	2.2.2.1 көкөністерді үлгі бойынша тану және көрсету (сәбіз, қияр)
		2.2.2.2 сәбіз мен қиярды үлгілері, аттары, дәмі бойынша басқа көкөністердің ішінен ажыратып табу
		2.2.2.3 жемістерді үлгісі мен атауы бойынша тану және көрсету (алма, алмұрт)
		2.2.2.4 алма мен алмұртты басқа жемістердің ішінен үлгісі, атауы, дәмі бойынша табу
	2.2.2.6 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру	
	2.2.2.7 жидектерді (таңқурай) сыртқы түрі бойынша (үлгіге сәйкес), дәміне қарай тану және табу	
	2.2.2.8 бөлме өсімдіктерін су сепкішпен суару	
	2.2.2.9 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау	

3) 3 -сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1-2 апта студенттерді бақылау және тексеру 3-апта Мен және менің отбасым 4-апта Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын»	1.1. Мен және менің отбасым, достарым	3.1.1.1 өз атына әудесу, өз атын айту
		3.1.1.2 көмек сұрау, тілегін үнмен (сөзбен) білдіру
		3.1.1.3 суреттегі отбасы мүшелерін тану, көрсету, атау: ана, әке, әже, ата
		3.1.1.4 отбасы мүшелерін аттарымен тану және атау
		3.1.1.5 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (есікті ұстау, кесе, тәпішке, көзілдірік беру)
		3.1.1.6 отбасындағы өз міндеттерін орындау
		3.1.1.7 сыныптастарын, достарын атағанда көрсету
		3.1.1.8 келісу (келіспеу), ризашылықты үнмен (сөзбен) білдіру
2.2. Өсімдіктер	3.2.2.1 көкөністерді көрсету және атау: сәбіз, қияр, орамжапырақ	
	3.2.2.2 көкөністердің түсін, пішінін, дәмін атау	

5-апта «Көкөністер» 6-апта «Жемістер, жидектер» 7-апта «Менің сүйікті ойындарым» 8-апта «Менің үйім» 9-апта «Менің мектебім»		3.2.2.3 жемістерді көрсету және атау: алма, алмұрт, банан	
		3.2.2.4 жемістердің түсін, пішінін, дәмін, иісін ажырату және атау	
		3.2.2.5 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру, жалпылаушы сөздерді қолдану арқылы	
		1.2. Менің үйім	3.1.2.1 жақын қоршаған орта объектілерін тану (аялдама, дүкен, алаң, стадион)
		3.1.2.2 өз үйін, подъезін, қабатын, пәтерін білу	
		3.1.2.3 ас үйдің, жатын бөлменің және олардың жиһаздарының, (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) мақсатын білу	
		3.1.2.4 пәтерді, үйді тазалауға барынша көмек көрсету (орындықтарды орналастыру, үстелдегі ыдыстарды ыдыс-аяқ жуатын шұңғылшаға алу)	
		3.1.2.5 ата-аналарға, ересектерге өтініш, тілек білдірту, тапсырма беру, үлкендер мен құрдастарға сөйлегенде сабырлық сақтап, сыпайы сөйлеу, олардың сөзін үзбеу	
		3.1.2.6 ауызша немесе баламалы түрде ересектермен және балалармен амандасу, олармен қоштасу, өтініш білдіру, келісімін (келіспегенін) білдіру	
		1.3. Мектеп	3.1.3.1 мектеп бөлмелердің мақсатын түсіну: сынып, жатын бөлме, асхана, киім ілетін бөлме, акт залының, кітапхананың мақсатын түсіну
		акт залының, кітапхананың мақсатын түсіну	
		3.1.3.3 мектеп аумағындағы тәртіп ережелерін сақтауға	
		3.1.3.4 мектептің (интернаттың) күнделікті тәртібін сақтауға	
3.1.3.5 кезекшінің міндеттерін орындау			
3.1.3.6 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану			
3.1.3.7 өтінішті немесе тілекті сөзбен (дыбыспен) немесе ым- ишарамен білдіру			
1 апта «Менің киімдерім» 2-апта «Менің аяқ киімім» 3-апта «Тағам» 4-апта «Шәй ыдысы» 5-апта «Жиһаз» 6-апта «Жаңа жыл мерекесі»	2 тоқсан	3.2.2.1 көкөністерді көрсету және атау: сәбіз, қияр, орамжапырақ	
2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	3.2.2.2 көкөністердің түсін, пішінін, дәмін атау		
	3.2.2.3 жемістерді көрсету және атау: алма, алмұрт, банан		
	3.2.2.4 жемістердің түсін, пішінін, дәмін, иісін ажырату және атау		
	3.2.2.5 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру, жалпылаушы сөздерді қолдану арқылы		
	3.2.2.8 жергілікті ағаштарды тану және атау		
	3.2.2.9 гүлдерді танып, атау - түймедақ		
	3.2.2.10 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау (түпқоймасын жуу)		
	3.2.2.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру		
	3.1. Менің қалам, ауылым	3.3.1.1 ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану	
	3.3.1.2 өз ауылында, (қаласында) мектептен үйге дейінгі жолды тану		

7-апта «Жаңа жыл мерекесі»		3.3.1.3 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану	
		3.3.1.4 өзі тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, таулар) тану	
		3.3.1.5 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің мақсатын түсіну: дүкен, мектеп	
		3.3.1.6 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезінде оң қолын жүрек тұсына қойып тік тұру	
		3.3.1.7 Қазақстан туын тану және көрсету	
		3.3.1.8 2-3 тудың ішінен Қазақстан туын тауып көрсету ерекшелеу	
		3.3.1.9 домбыраны тану және атау	
		3.3.1.10 домбыра үнін тану	
		3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	3.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару
			3.3.3.2 қоғамдық орындарда, айналасындағы заттарға күтіммен қарау
	3.3.3.3 ересек адаммен бірге өзіне-өзі қызмет көрсететін азық-түлік дүкенінде тауарларды таңдау		
	3.3.3.4 өзіне-өзі қызмет көрсететін дүкендегі өнімдерді кассаға апару үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған өнімдерді себетке, арбаға мұқият орналастыру.		
	3.3.3.5 «Дүкен» рөлдік ойынын ойнау, сатушы, сатып алушы рөлін орындау		
	1 апта «Қысқы қызықтар» 2-апта «Қысқы киім және аяқ киім» 3-апта «Үй жануарлары» 4-апта «Құс еті» 5-апта «Жабайы жануарлар» 6-апта «Жабайы құстар» 7-апта «Көлік» 8-апта «Аналар күні» 9 апта	3 тоқсан	
2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	3.2.1.1 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн ашық, қар, жаңбыр)		
	3.2.1.2 табиғаттағы, өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: күзде, қыста, көктемде, жазда (жасыл жапырақтар - жапырақтар сарғайған - жапырақтар түсті, құстар ұшып кетті)		
	3.2.1.4 қыста табиғатта болатын өзгерістерді атау немесе көрсету - суық, аяз, қар, мұз, мұзтайғақ		
	3.2.1.5 мұзтайғақ жағдайда мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)		
	3.2.1.6 табиғаттың көктемдегі өзгерістерін атау немесе көрсету – ауаның жылынуы, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы, даланың гүлденуі		
	3.2.1.8 ұсынылған суреттердің ішінен қыс, жаз бейнесін таңдау		
	3.2.1.9 маусымға сай киіну		
	3.2.1.10 маусымға сәйкес таза ауада ойнау		
	3.2.1.11 сұрауды немесе тілекті сөзбен (дыбыспен) немесе ым- ишарамен білдіру		
	2.3. Жануарлар	3.2.3.1 үй жануарларын көрсету және атау (мысық, ит, сиыр)	
		3.2.3.2 үй жануарларының негізгі дене мүшелерін атау (бас,	

«Наурыз мейрамы»		дене, табан, құйрық)
		3.2.3.3 мысықты, итті, сиырды дауыс үндерінен тану
		3.2.3.4 жануарлардың орындайтын әрекеттерін атау (мысық сүт ішеді, сиыр шөп жейді, ит үйшігінде отырады)
		3.2.3.5 үй жануарларын қамқорлық білдіру, оларға күтім жасауға көмектесу
		3.2.3.6 жабайы жануарларды (қоян, түлкі, аю) көрсету және атау
		3.2.3.7 мұғалімнен кейін қайталау, қоян, түлкі, аюдың әдеттеріне еліктеу (музыкалық сүйемелдеу)
		3.2.3.8 жануарлардың орындайтын әрекеттерін атау (қоян секіреді)
		3.2.3.9 жабайы жануарлардың төлдерін тану және атау (көжек, конжық, жаутаң)
		3.2.3.10 құсты дауыс үнінен тану (тауық, әтеш, қаз)
		3.2.3.11 құстардың қимылдарын айту (тауық шоқиды, әтеш шақырады, қаз жүзеді)
		3.2.3.12 мұғалімнің соңынан қайталап, үй құстарының әдеттеріне еліктеу
		3.2.3.13 жергілікті құстарды сыртқы түрі, дауысы бойынша тану және атау (көгершін, торғай)
		3.2.3.14 жергілікті құстарды бақылау
		3.2.3.15 қоректендіру үйшігіне жем салу
		3.2. Көлік. жол қозғалысы ережелері
		3.3.2.2 суреттен көлік түрлерін атаулары бойынша көрсету: автобус, жеңіл көлік, трамвай, пойыз
		3.3.2.3 мектепке бару және қайту жолын тану, білу
		3.3.2.4 қоғамдық көлікте өзін дұрыс ұстау
		3.3.2.5 бағдаршамның жанған түстеріне сәйкес көшеден өту ережелерін сақтау
		3.3.2.6 ересектердің еріп жүрумен жолды жаяу жүргіншілерге арналған жерүсті және жерасты өткелдерімен кесіп өту
		3.3.2.7 жол ережесін сақтамаудың қауіптілігін түсіну
1 апта «Ағаштар»		4 тоқсан
2-апта «Гүлдер»	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	3.2.1.1 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн ашық, қар, жаңбыр)
3-апта «Жәндіктер»		3.2.1.2 табиғаттағы, өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: күзде, қыста, көктемде, жазда (жасыл жапырақтар - жапырақтар сарғайған - жапырақтар түсті, құстар ұшып кетті)
4-апта «Көктемге арналған киімдер»		3.2.1.6 табиғаттың көктемдегі өзгерістерін атау немесе көрсету – ауаның жылынуы, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы, даланың гүлденуі
5-апта Балықтар		3.2.1.9 маусымға сай киіну
		3.2.1.10 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
		3.2.1.11 өтініш немесе тілекті сөзбен (үнмен) немесе ым-ишарамен білдіру

6-апта «Жемістер» 7-апта «Көкөністер» 8-апта «Жидектер» 9-апта «Жазғы киімдер»; «Балаларға арналған жазғы қызықтар»	2.3. Жануарлар	3.2.3.16 жәндіктерді сыртқы түрі бойынша тану және атау (қоңыз, көбелек, шыбын)
		3.2.3.17 балықтың дене мүшелерін тану және атау (бас, дене, құйрық)
	2.2. Өсімдіктер	3.2.2.6 жидектерді (таңқурай, қарақат) тану және атау
		3.2.2.7 жидектердің түсін, пішінін, дәмін атау
		3.2.2.8 жергілікті ағаштарды тану және атау
		3.2.2.9 гүлдерді танып, атау - түймедақ
		3.2.2.10 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау (түпқоймасын жуу)
		3.2.2.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
		3.2.2.12 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау

4) 4- сынып :

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1-2 апта студенттерді бақылау және тексеру ; 3-апта «Мен және менің отбасым»; 4-апта Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын»; 5-апта «Көкөністер»; 6 апта «Жемістер, жидектер»; 7-апта «Менің сүйікті ойындарым»;	1.1. Мен және менің отбасым, достарым	4.1.1.1 өз аты мен тегіне, әудесу, өз аты мен тегін айту
		4.1.1.2 суреттегі отбасы мүшелерін тану, көрсету, атау: анасын, әкесін, әжесін, атасын, ағаларын, апа-сіңлілерін
		4.1.1.3 фотосуреттердегі жақын туыстарды - апкелерді, ағаларды, нағашыларды, бөлелерді, інілерді тану, көрсету, атау
		4.1.1.4 отбасының кіші мүшелеріне қамқорлық, үлкендерге құрмет көрсету
		4.1.1.5 отбасындағы өз міндеттерін орындау
		4.1.1.6 сыныптастарын, достарын атымен, мұғалімдерін аты мен әкесінің аты бойынша шақыру
		4.1.1.7 өткен отбасылық мерекелер туралы ауызша немесе альтернативті коммуникацияларды пайдалана отырып, қарапайым мәлімдемелер құрастыру
	2.2. Өсімдіктер	4.2.2.1 суреттегі көкөністерді көрсетіп, атау
		4.2.2.2 суреттегі жемістерді көрсету және атау
		4.2.2.3 көкөністер мен жемістердің түсін, пішінін, дәмін атау
		4.2.2.4 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша, жалпылаушы сөз бойынша топтастыру
		4.2.2.5 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
		4.2.2.6 жемістерден дайындалған тағамдарды тану және атау (тосап, компот)
		4.2.2.14 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау
		4.1.2.1 мектепке бару және қайту жолын тану

8 апта «Менің үйім»; 9-апта «Менің мектебім»	1.2. Менің үйім	4.1.2.2 отбасындағы мінез-құлық, тәртіп ережелерін сақтау (үлкендер демалып жатқанда шуламау; отбасының басқа мүшелеріне агрессия көрсетпеу, дастархан басында тамақ ішу)
		4.1.2.3 үлкендердің еңбегін құрметтеу, отбасында қол жетімді тапсырмаларды орындау (пәтерді жинауға көмектесу: заттарды шкафқа қою, шыныаяқтарды жуу, қасықтарды сүрту)
		4.1.2.4 үйдегі міндеттерін орындау
		4.1.2.5 ауызша немесе балама коммуникацияны пайдалана отырып, өз тілектері мен сұраныстарын білдіру үшін қарапайым мәлімдемелер құрастыру
	1.3. Мектеп	4.1.3.1 мектептің ішкі және сыртқы аймақтарында бағдарлау
		4.1.3.2 сыныптастарын атымен атау
		4.1.3.3 мектеп бөлмелердің тағайындалу мақсаттарын түсіну
		4.1.3.4 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану
		4.1.3.5 оқушылардың тәртіп ережелерін сақтау
		4.1.3.6 мұғалімнің, тәрбиешінің талаптарын, өтініштерін орындау
		4.1.3.7 мектептің (интернаттың) күнделікті тәртібін сақтауға
		4.1.3.8 мектеп ұжымындағы мінез-құлық нормаларын, тәртіп ережелерін орындау
		4.1.3.9 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым мәлімдемелерді құрастыру
	2 тоқсан	
1 апта «Менің киімдерім» 2-апта «Менің аяқ киімім» 3-апта «Тағам» 4-апта «Шәй ыдысы» 5-апта «Жиһаз» 6-апта «Жаңа жыл мерекесі» 7-апта «Жаңа жыл мерекесі»	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	4.2.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін анықтау
		4.2.1.2 сюжетті сурет бойынша бақшадағы, бақтағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану
		4.2.1.3 суреттен күзгі жапырақтарды табу
		4.2.1.4 күзгі салқындау, жаңбырлы ауа райы, салқын жел, жапырақтардың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуды, құстардың кетуі атап көрсету
		4.2.1.5 суреттен жаз, қыс, күз, көктем мезгіліндегі табиғат бейнелерін тауып көрсету
		4.2.1.6 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шуақты, қар, жаңбыр)
		4.2.1.9 маусымға сай киіну
		4.2.1.10 жыл мезгіліне сай киінген балаларды суреттен көрсету
		4.2.1.11 әр түрлі маусымда ашық ауада ойындар ойнау
		4.2.1.13 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастырып айту
	3.1. Менің қалам, ауылым	4.3.1.1 үйін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық орындарын фотосуретте тану
4.3.1.2 үйден мектепке және кері қайту жолын тану		

		4.3.1.3 оқушы тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, тау, орман) тану
		4.3.1.4 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің мақсатын түсіну: дүкен, емхана, мектеп
		4.3.1.5 қала мен ауылдың айырмашылығын түсіну
		4.3.1.6 Қазақстан Республиканың әнұраны орындалған кезінде оң қолды жүрек тұсына қойып тік тұру қалпын сақтау
		4.3.1.7 Қазақстан туын тану және көрсету
		4.3.1.8 ұсынылған 2-3 таңбаның ішінен Қазақстан туын тауып таңдау
		4.3.1.9 домбыраны тану және көрсету
		4.3.1.10 домбыра үнін тану
		4.3.1.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
	3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	4.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару
		4.3.3.2 ересек адаммен бірге өзіне-өзі қызмет көрсететін азық-түлік дүкенінде заттарды таңдау
		4.3.3.3 өзіне-өзі қызмет көрсетуді талап ететін дүкеніндегі өнімдерді кассаға апару үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбаға мұқият салу.
		4.3.3.4 «Дүкен» рөлдік ойынын ойнау, сатушы, сатып алушы рөлін орындау
		4.3.3.5 кафеге бару, дастархан басында мәдениетті мінез-құлық дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлері) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
1 апта «Қысқы қызықтар 2-апта «Қысқы киім және аяқ киім» 3-апта «Үй жануарлары 4-апта «Құс еті» 5-апта «Жабайы жануарлар» 6-апта «Жабайы құстар» 7-апта «Көлік»		3 тоқсан
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	4.2.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін анықтау
		4.2.1.5 суреттен жаз, қыс, күз, көктем мезгіліндегі табиғат бейнелерін тауып көрсету
		4.2.1.6 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шуақты, қар, жаңбыр)
		4.2.1.7 қыста табиғатта болатын өзгерістерді атау немесе көрсету - суық, аяз, қар, мұз, мұз
		4.2.1.8 мұзтайғақ жағдайда мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)
		4.2.1.9 маусымға сай киіну
		4.2.1.10 жыл мезгіліне сай киінген балаларды суреттен көрсету
		4.2.1.11 әр түрлі маусымда ашық ауада ойындар ойнау
		4.2.1.12 көктемде табиғаттағы өзгерістерді байқау (жылы болды, қар ереді)
		4.2.1.13 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастырып айту
		4.2.3.1 суреттен үй жануарларын көрсету және атау

8-апта «Аналар күні» 9 апта «Наурыз мейрамы»	2.3. Жануарлар	4.2.3.2 үй жануарларының негізгі дене мүшелерін атау (бас, дене, табан, құйрық)	
		4.2.3.3 үлгі бойынша екі өлшемнен таңдау жасау (үлкен мысықты көрсет)	
		4.2.3.4 үй жануарлардың төлдерін тану және атау (марғау, күшік, бұзау)	
		4.2.3.5 жануарлардың адамға қалай көмектесетінін атап айту (сиыр сүт береді, мысық тышқандарды ұстайды, ит үйді күзетеді)	
		4.2.3.6 үй жануарларын қамқорлық білдіру, оларға күтім жасауға көмектесу	
		4.2.3.7 суреттегі жабайы жануарларды көрсету және атау (қоян, түлкі, аю, кірпі)	
		4.2.3.8 суреттен қоянды жазда, қоянды қыста, аюды жазда, аюды қыста тану	
		4.2.3.9 жануарлар туралы ертегін сахналауға қатысу, жануарлардың әдеттерін мұғалімнің соңынан қайталау	
		4.2.3.10 жабайы жануарлардың төлдерін тану және атау (көжек, конжық, жаутаң)	
		4.2.3.11 үй жануарларын сыртқы түрі бойынша тану, суреттен көрсету, және атау	
		4.2.3.12 құстарды дауыстары бойынша ажырату	
		4.2.3.13 құстарға тән әрекеттерін атау	
		4.2.3.14 құстар туралы ертегін сахналауға қатысу	
		4.2.3.15 жергілікті құстарды сыртқы түрі бойынша тану, суреттен көрсету, атау	
		4.2.3.16 жергілікті құстарды бақылау және күтіп қарау (қоректендіру үйшігі)	
		4.2.3.20 вербалды немесе баламалы коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдер құрастыру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер және балықтардың қылықтары, қозғалыс әдеттері туралы)	
		3.2. Көлік. Жол ережелері	4.3.2.1 негізгі көлік түрлерін атау: автобус, автомобиль, пойыз, ұшак, пароход
			4.3.2.2 көлік түрлерінің қозғалыс амалдарын атау (автобус, автомобиль – жүреді, пойыз – жүреді, ұшак – ұшады, пароход – жүзеді)
			4.3.2.3 жолда жүру ережелерін сақтау
	4.3.2.4 көшеден өту ережелерін сақтау		
4.3.2.5 бағдаршам сигналдарын және олардың мағынасын атау (қызыл – тоқта, сары – кү, жасыл – жүр)			
4.3.2.6 ересектердің сүйемелдеуімен жолды "зебра" бойымен, жер асты өткелі арқылы кесіп өту			
4.3.2.7 көшеде өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: тротуармен жүру, қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу			
4.3.2.8 мектепке бару және қайту жолдарын табу			
4.3.2.9 жол қозғалысы ережелерін сақтамаудың қауіптілігін түсіну			
4.3.2.10 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны			

		пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру	
1 апта		4 тоқсан	
«Ағаштар»	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	4.2.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін анықтау	
2-апта		4.2.1.2 сюжетті сурет бойынша бақшадағы, бақтағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану	
«Гүлдер»		4.2.1.5 суреттен жаз, қыс, күз, көктем мезгіліндегі табиғат бейнелерін тауып көрсету	
3-апта		4.2.1.6 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шуақты, қар, жаңбыр)	
«Жәндіктер»		4.2.1.9 маусымға сай киіну	
» 4-апта		4.2.1.10 жыл мезгіліне сай киінген балаларды суреттен көрсету	
«Көктемге арналған киімдер»		4.2.1.11 әр түрлі маусымда ашық ауада ойындар ойнау	
5-апта		4.2.1.12 көктемде табиғаттағы өзгерістерді байқау (жылы болды, қар ереді)	
Балықтар		4.2.1.13 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастырып айту	
6-апта		2.3. Жануарлар	4.2.3.17 суреттен жәндіктерді тану, көрсету және атау (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа)
«Жемістер»			4.2.3.18 үй жануарлары мен жабайы аңдарды, құстарды, жәндіктерді ажырату және үлгі бойынша, жалпылаушы сөз бойынша топтастыру
7-апта			4.2.3.19 балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, жайын, шортан, мөңке)
«Көкөністер»			4.2.3.20 вербалды немесе баламалы коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдер құрастыру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер және балықтардың қылықтары, қозғалыс әдеттері туралы)
8-апта	2.2. Өсімдіктер		4.2.2.7 жақын жерде (жергілікті аумағында) жиі кездесетін жидектерді тану және атау
«Жидектер»			4.2.2.8 жидектерден жасалған тағамдарды тану және атау
9-апта			4.2.2.9 жақын жерде (жергілікті аумағында) жиі кездесетін ағаштарды тану және атау
«Жазғы киімдер»;		4.2.2.10 үлгі бойынша ағаш бөліктерін көрсету	
«Балаларға арналған жазғы қызықтар»		4.2.2.11 бұта мен ағашты ажырату	
		4.2.2.12 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктерді күту ережелерін сақтау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтарды шаңнан тазарту)	
	4.2.2.13 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру		
		4.2.2.14 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау	